

VI

GOSPODARKA I TURYSTYKA

- VI.1. Podmioty gospodarcze
- VI.2. Specjalna Strefa Ekonomiczna – Krakowski Park Technologiczny (SSE – KPT)
- VI.3. Handel
- VI.4. Koncesje wydawane przez Prezydenta Miasta Krakowa
- VI.5. Sprzedaż i wyniki finansowe przedsiębiorstw
- VI.6. Rynek pracy
- VI.7. Inwestycje w Krakowie w latach 1989-2010
- VI.8. Rozwój przedsiębiorczości
- VI.9. Turystyka

VI.1. Podmioty gospodarcze

VI.1.1. Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON

W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) na koniec grudnia 2010 roku było zarejestrowanych 115 687 firm z siedzibą w Krakowie. W ciągu roku ich liczba wzrosła o 5 517, tj. o 5%. Było to 34,9% ogółu podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim. Aż 94,7% (w 2009 roku – 94,6%) stanowiły firmy zatrudniające do 9 osób, czyli tzw. przedsiębiorstwa mikro. Podmioty o liczbie pracujących 10-49 osób stanowiły 4,2%, a duże, tj. powyżej 50 osób – 1,0%. Struktura firm pod względem liczby zatrudnionych oraz ich liczba pozostała na podobnym poziomie jak w 2009 roku.

W sektorze prywatnym działało 114 215 podmiotów i było ich o 5 504 więcej niż w roku ubiegłym. Przeważały firmy prowadzone przez osoby fizyczne (79 368), które stanowiły 69,5% wszystkich zarejestrowanych firm prowadzących działalność gospodarczą. Trzy sekcje PKD: „handel; naprawa pojazdów samochodowych”, „działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” oraz „budownictwo” dały prawie 50% wszystkich podmiotów. Spółek handlowych było 14 447, co stanowiło 12,5% ogółu podmiotów (w 2009 roku – 12,1%), a ich liczba wzrosła o 8,2% w ujęciu rocznym. W ogólnej liczbie spółek handlowych udział spółek z ograniczoną odpowiedzialnością nie zmienił się w stosunku do poprzedniego roku (81,2%), a spółek akcyjnych – wyniósł 3,4% (rok wcześniej – 3,6%).

Na koniec 2010 roku na terenie Krakowa było zarejestrowanych 2 670 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego – ich liczba w ciągu roku zwiększyła się o 4,8%. W okresie od 2005 roku nastąpił wzrost aż o 45% i była to największa dynamika w skali kraju.

Tabela VI.1. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON według sektorów własności w latach 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Ogółem, z tego:	104 349	105 610	110 170	115 687
sektor publiczny	1 776	1 671	1 459	1 472
sektor prywatny	102 573	103 939	108 711	114 215

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według liczby zatrudnionych w 2010 roku

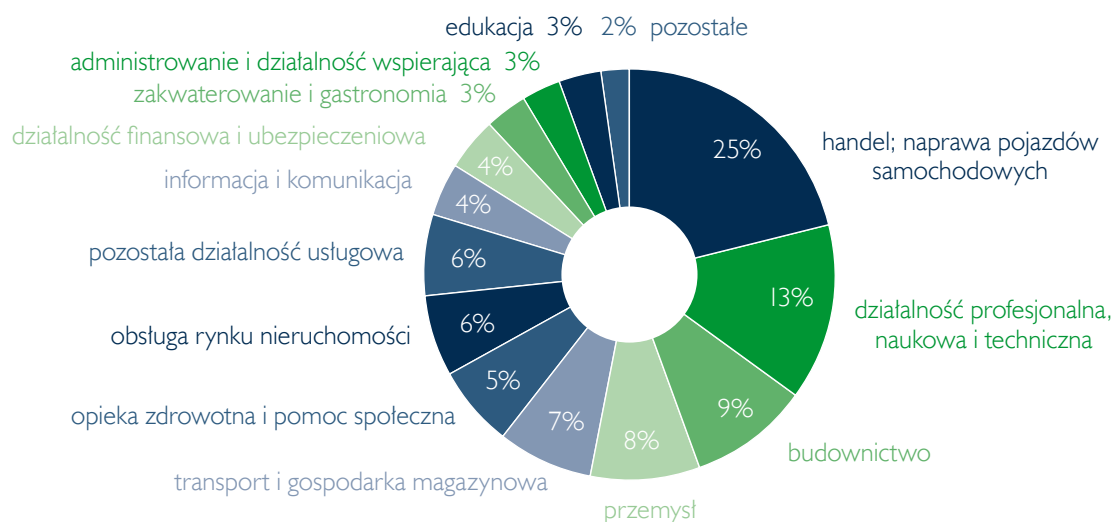
Liczba zatrudnionych	Liczba podmiotów	Wskaźnik zmian (2009=100)
Ogółem, z tego:	115 687	105,01
9 i mniej	109 710	105,26
10-49	4 831	100,37
50-249	937	101,63
250 i więcej	209	101,46

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.3. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w 2010 roku

Sekcje PKD	Liczba podmiotów	Wskaźnik zmian (2009=100)
Ogółem, z tego:	115 687	105,0
handel; naprawa pojazdów samochodowych	29 532	102,6
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14 769	107,6
budownictwo	10 706	103,3
przemysł	8 855	105,9
transport i gospodarka magazynowa	8 091	101,3
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6 828	106,6
obsługa rynku nieruchomości	6 840	107,3
pozostała działalność usługowa	6 804	104,9
informacja i komunikacja	4 841	114,8
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4 392	102,2
zakwaterowanie i gastronomia	4 037	108,4
administrowanie i działalność wspierająca	3 870	106,1
edukacja	3 368	106,2
pozostałe	2 754	47,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres VI.1. Struktura podmiotów gospodarki narodowej według wybranych PKD w 2010 roku

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

Tabela VI.4. Podmioty gospodarki narodowej według formy prawnej w 2010 roku

	Liczba podmiotów	Wskaźnik zmian (2009=100)
Ogółem, w tym:	115 687	105,0
spółdzielnie	404	100,2
przedsiębiorstwa państwowe	10	100,0
spółki handlowe, w tym:	14 447	108,3
spółki z o.o.	11 735	108,4
spółki akcyjne	495	101,9
osoby fizyczne prowadzące działalność	79 368	105,2

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.5. Spółki handlowe według rodzaju kapitału w 2010 roku

	Liczba podmiotów	Wskaźnik zmian (2009=100)
Ogółem ¹ , w tym spółki:	14 447	108,3
Skarbu Państwa	51	94,4
państwowych osób prawnych	164	101,9
samorządu terytorialnego	35	106,1
prywatnego krajowego	12 746	108,7
zagranicznego	2 670	104,8

¹ dane z poszczególnych rubryk nie sumują się na pozycję ogółem, gdyż dane te ujmują spółki według występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

W 2010 roku wśród 500 największych polskich przedsiębiorstw 15 firm miało siedziby w Krakowie. Kolejnych 7 firm pretendowało do grona największych, np. krakowski MPEC był na 509. miejscu. Łączne przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw krakowskich wyniosły 33,2 mld PLN. Wartość nakładów inwestycyjnych wyniosła prawie 465 mln PLN, firmy te zatrudniały w sumie około 25 871 osób. Największy awans wśród krakowskich firm, aż o 118 pozycji, zanotowała Grupa Polska Stal S.A. i o 65 pozycji Orlen Oil Sp. z o.o. Debiutantem na „Liście 500” była Tele-Fonika Kable (miejsce 70.), ponieważ do wcześniejszych edycji nie podawała wyników. Wielkim nieobecnym jest natomiast sieć Tesco, której sprzedaż w 2009 roku przekroczyła 9 mld PLN, ale firma ta nie podała wyników. Aby znaleźć się na „Liście 500”, należało przekroczyć przychód ze sprzedaży 429 mln PLN, podczas gdy w ubiegłym roku wystarczyło 391 mln PLN.

Tabela VI.6. Największe przedsiębiorstwa krakowskie w 2010 roku

Pozycja w rankingu	Nazwa przedsiębiorstwa	PKD	Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN)	Przychody z całokształtu działalności (w tys. PLN)	Wynik finansowy brutto (w tys. PLN)	Nakłady inwestycyjne (w tys. PLN)	Zatrudnienie (w etatach)
13.	BP Europa SE oddział w Polsce	4671	10 711 485	10 802 559	117 789	b.d.	2 421
70.	Tele-Fonika Kable S.A.	2611	3 707 235	3 761 859	93 458	43 334	3 395
78.	Grupa Can Pack S.A.	2592	3 589 735	3 637 182	399 855	184 324	3 297
88.	Bank BPH SA GK	6512	3 194 646	b.d.	-132 007	91 975	6 870
139.	PHU Energokrak Sp. z o.o.	4671	2 227 017	2 228 257	2 685	1 663	61
140.	Slovnaft Polska S.A.	4671	2 197 260	2 199 030	5 544	59	34
230.	Alma Market S.A.	4719	1 245 066	1 264 024	12 815	15 753	2 833
247.	Mix-Elektronics S.A.	4643	1 121 813	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
267.	Grupa Dealerów Sp. z o.o.	4519	1 026 636	1 028 591	6 053	b.d.	785
306.	Orlen Oil Sp. z o.o.	4671	876 557	885 463	78 122	8 286	443
339.	ComArch S.A. GK	6201	761 744	761 744	23 698	48 274	3 462

Pozycja w rankingu	Nazwa przedsiębiorstwa	PKD	Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN)	Przychody z całokształtu działalności (w tys. PLN)	Wynik finansowy brutto (w tys. PLN)	Nakłady inwestycyjne (w tys. PLN)	Zatrudnienie (w etatach)
343.	Grupa Polska Stal S.A. ²	4672	751 664	758 648	1 493	179	18
361.	Mota-Engil Central Europe S.A.	4211	688 734	705 005	11 238	68 964	2 050
415.	Advadis S.A.	4630	567 878	b.d.	-41 261	2 006	b.d.
432.	Stalprodukt-Centrostal Sp. z o.o.	4674	541 693	b.d.	b.d.	b.d.	202

¹ spółka akcyjna

² grupa kapitałowa

Źródło: „Rzeczpospolita” – „Lista 500” edycja 13., 20 kwietnia 2011 roku

VI.1.2. Ewidencja działalności gospodarczej prowadzona przez Prezydenta Miasta Krakowa

W ewidencji działalności gospodarczej (EDG) prowadzonej przez Prezydenta Miasta Krakowa w dniu 31 grudnia 2010 roku w Krakowie zarejestrowanych było 76 487 jednostek, czyli więcej o 1,07% (tj. o 814). Był to podobnej wielkości wzrost jak w 2009 roku. Firmy zgłoszone do EDG stanowiły 66,1% ogółu podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w REGON na terenie Krakowa, czyli nastąpił spadek o 2,6 pkt. proc. w stosunku do 2009 roku.

Tabela VI.7. Przedsiębiorcy zarejestrowani w UMK w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Liczba przedsiębiorców ogółem, w tym:	74 882	75 673	76 487
zarejestrowane nowe podmioty gospodarcze	7 759	7 781	7 756
liczba dokonanych zmian	12 216	24 989	18 605
liczba wykreślonych podmiotów gospodarczych	10 484	6 990	6 942

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Od 1 stycznia 2008 roku obowiązuje Polska Klasyfikacja Działalności (PKD 2007), wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku (Dz. U. z 2007 r., Nr 251, poz. 1885), zgodnie z którą nowo tworzone podmioty powinny rejestrować swoją działalność wg nowej klasyfikacji PKD 2007. Osoby dokonujące zmian we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej zobligowane są do sklasyfikowania dotychczasowego przedmiotu działalności według nowych kodów PKD 2007. W związku z wejściem w życie 31 marca 2009 roku zmienionego art. 7a ust. 3 Ustawy z dnia 19 listopada 1999 roku – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. z 1999 r., Nr 101, poz. 1178 z późn. zm.), wniosek o wpis oraz zmiana wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, jego zawieszenie, wznowienie i likwidacja nie podlegają opłacie.

Punkt Obsługi Przedsiębiorcy (POP) Urzędu Miasta Krakowa został uruchomiony z inicjatywy Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego 1 października 2004 roku, na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Gminą Miejską Kraków a Urzędem Statystycznym, Izłą Skarbową, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz Państwową Inspekcją Pracy. Dzięki powstaniu POP krakowscy przedsiębiorcy w jednym miejscu i w komfortowych warunkach mogą załatwić wszystkie czynności ewidencyjne związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, bez konieczności udawania się do innych urzędów i instytucji. Po 31 marca 2009 roku po wejściu w życie Ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r., Nr 18, poz. 97) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 marca 2009 roku w sprawie wzoru wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, utrzymano funkcjonowanie krakowskiego jednego okienka, co wyróżnia Kraków na tle innych miast w Polsce. Wszystkie czynności ewidencyjne załatwiane są „od ręki”, a czas rejestracji działalności gospodarczej wynosi średnio 30 minut.

Tabela VI.8. Liczba nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych przez obcokrajowców w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
	93	117	96

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

W 2010 roku zarejestrowano w EDG 96 nowych podmiotów prowadzonych przez obywateli innych państw. Najwięcej z nich pochodziło z Wielkiej Brytanii, Włoch, Ukrainy (po 9 osób), ze Stanów Zjednoczonych Ameryki – 7 osób, z Niemiec – 5 osób, po 4 osoby z: Hiszpanii, Armenii, Francji, po 3 osoby z: Irlandii, Holandii, Szwecji, Wietnamu, Danii, Słowacji, po 2 osoby z: Austrii, Rumunii, Japonii, Białorusi, Grecji, Rosji, Litwy, Mongolii, oraz po 1 osobie z: Węgier, Słowenii, Czech, Bośni, Iraku, Portugalii, Bangladeszu, Kongo, Kazachstanu, Łotwy i Uzbekistanu.

VI.2. Specjalna Strefa Ekonomiczna – Krakowski Park Technologiczny (SSE – KPT)

Krakowski Park Technologiczny (KPT) działa od 1997 roku i pełni funkcję spółki zarządzającej krakowską specjalną strefą ekonomiczną oraz parkiem technologicznym. W 2010 roku nastąpiła zmiana udziałowców w spółce. Krakowska strefa będzie funkcjonowała do końca 2020 roku.

Tabela VI.9. Specjalna Strefa Ekonomiczna – Krakowski Park Technologiczny. Informacje ogólne dotyczące lat 2008-2010

	2008	2009	2010
Powierzchnia (w ha)	416,6727	528,9343	523,3971
Zatrudnienie (w osobach)	5 744	8 572	8 936
Liczba wydanych zezwoleń na działalność w SSE	67	79	88
Liczba firm, które już podjęły działalność	25	35	48
Poniesione nakłady inwestycyjne (w mln PLN)	1 243,1	1 557,6	1 655,7
Docelowa wielkość inwestycji według biznesplanu (w mln PLN)	1 357,2	1 442,8	1 561,7

Źródło: Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

Tabela VI.10. Udziałowcy Krakowskiego Parku Technologicznego Sp. z o.o. w latach 2009-2010 (w %)

Udziałowiec	2009	2010
Skarb Państwa	52,184	71,3
Województwo Małopolskie	10,713	12,7
Gmina Miejska Kraków	3,586	0,5
Uniwersytet Jagielloński	10,713	1,3
Akademia Górniczo-Hutnicza	10,713	12,7
Politechnika Krakowska	10,713	1,3
ArcelorMittal Poland S.A.	1,378	0,2

Źródło: Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

Kraków przyciąga inwestorów potrzebujących wykwalifikowanych pracowników. Dlatego miasto staje się „doliną usług” dla całej Europy. Dynamicznie rozwija się sektor BPO, SCS, R&D oraz IT. Wśród atutów stolicy Małopolski jako miejsca inwestycji najczęściej wymienia się położenie geograficzne – na południu kraju, w pobliżu aglomeracji śląskiej. W promieniu 100 km od Krakowa mieszka ponad 8 mln ludzi. Ogromne znaczenie ma dostępność komunikacyjna Krakowa – lotnisko z połączeniami z całym światem oraz autostrada A4 łącząca miasto z Europą Zachodnią.

Do Małopolski natomiast trafiają najczęściej inwestycje o charakterze przemysłowym. Najprężniej pod tym względem rozwija się podstrefa w Niepołomicach, gdzie w ślad za firmą MAN inwestują kolejne spółki. Ogromne nadzieje KPT wiąże z nowo powstałymi podstrefami w Gdowie, Wolbromiu, Słomnikach, Oświęcimiu oraz Dobczycach, które zostały utworzone z myślą o lokalnie działających polskich małych i średnich firmach.

KPT pełniąc funkcję parku technologicznego, wspiera rozwój technologiczny województwa małopolskiego, rozwój przedsiębiorczości, promuje innowacyjność i nowe technologie. Status SSE oraz usługi KPT pozwalają na wspieranie różnorodnych projektów w sposób zintegrowany i kompleksowy. Dzięki tym narzędziom skutecznie realizowana jest misja KPT, mówiąca o rozwoju nowoczesnej gospodarki Małopolski.

KPT oferuje:

- pakiet pomocy publicznej dla firm inwestujących na obszarze SSE – zwolnienia z płacenia podatku dochodowego CIT lub PIT w wysokości zależnej od wielkości przedsiębiorstwa, wysokości poniesionych nakładów inwestycyjnych i tworzonych miejsc pracy
- kompleksową obsługę inwestorów polskich i zagranicznych
- tereny pod inwestycje
- powierzchnie biurowe do wynajęcia
- szkolenia z zakresu pozyskiwania funduszy na działalność gospodarczą
- szkolenia z zakresu prowadzenia działalności na obszarze SSE
- możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej w Inkubatorze Technologicznym
- udział i wsparcie w ramach inicjowanych przez KPT sieci współpracy i klastrów

Oprócz tego kooperuje w tworzeniu sieci współpracy nauka-biznes, zapewnia promocję i działania marketingowe, a także szkolenia ogólne i specjalistyczne. Wsparciem infrastrukturalnym oraz merytorycznym objęte są przede wszystkim firmy związane ze środowiskiem naukowym oraz akademickim: *spin-off* oraz *spin-out*. Ulgę w podatku dochodowym mogą uzyskać firmy realizujące nowe projekty inwestycyjne, które spełniają równocześnie dwa kryteria – zainwestują na terenie SSE minimum 100 tys. euro oraz prowadzona przez nie działalność gospodarcza kwalifikuje się do objęcia pomocą publiczną, co szczegółowo reguluje rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej.

Do korzystania z pomocy publicznej upoważnia przedsiębiorcę zezwolenie wydawane przez Krakowski Park Technologiczny. Wysokość pomocy publicznej jest zróżnicowana ze względu na wielkość firmy. Małe firmy otrzymują najwyższy poziom pomocy publicznej, który w województwie małopolskim wynosi 70%, średnie firmy mogą liczyć na 60%, duże firmy na 50%.

Istnieją dwa sposoby naliczania pomocy publicznej:

- z tytułu nowo utworzonych miejsc pracy
- z tytułu poniesionych przez przedsiębiorcę nakładów inwestycyjnych w związku z realizacją nowego projektu inwestycyjnego

Tabela VI.11. Podstrefy SSE – KPT w 2010 roku

Podstrefy	Powierzchnia całkowita (w ha)	Powierzchnia zagospodarowania (w ha)
Kraków Nowa Huta	14,1921	10,4667
Kraków Podgórze	42,6172	33,3379
Kraków Śródmieście	29,1905	14,8075
Ogółem dla Krakowa	85,9998	58,6121
Andrychów	19,4199	19,4199
Bochnia	52,2378	0
Boguchwała	8,0432	0
Dobczyce	6,8602	4,9572
Gdów	9,67	0
Gorlice	12,8024	0
Krosno	5,7492	5,7492
Książ Wielki	6,715	0
Limanowa	8,0674	2,9089
Niepołomice	208,5294	175,9116
Nowy Sącz	12,0368	8,302
Oświęcim	5,1247	0
Słomniki	6,5944	4,8689
Tarnów	44,5498	28,5271

Podstrefy	Powierzchnia całkowita (w ha)	Powierzchnia zagospodarowania (w ha)
Wolbrom	16,3	3,57
Zabierzów	7,7	7,7
Zator	6,9965	1,6052
Ogółem	523,3965	322,1321

Źródło: Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

Tabela.VI.12. Lista inwestorów w SSE – KPT (dotyczy podstref krakowskich i obszaru podmiejskiego)

ABP Investments Sp. z o.o.	
AMK Kraków S.A.	Projektowanie urządzeń przemysłowych, oprogramowanie komputerowe
AZ – AL Sp. z o.o.	Produkcja materiałów dla budownictwa
AZ Soft S.A.	Produkcja oprogramowania
CAR Technology Production Sp. z o.o.	Usługi badawczo-rozwojowe, części i akcesoria do samochodów
Comarch S.A.	Oprogramowanie komputerowe
Comarch S.A.	Usługi informatyczne
Dream Lab Onet.pl Sp. z o.o.	Usługi informatyczne
Flying Fish Stasz i Kielkowski S.J.	Usługi informatyczne, usługi badawczo-rozwojowe
Elettric 80 Sp. z o.o.	Usługi informatyczne
ERGO Sp. z o.o.	Meble, tworzywa sztuczne, usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk
ERICPOL Sp. z o.o.	Oprogramowanie, informatyka, przetwarzanie danych
Ericpol Telecom Sp. z o.o.	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne
Grupa Onet.pl S.A.	Usługi informatyczne
Grupa ONET.pl S.A.	Usługi informatyczne
Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.	Usługi informatyczne, badawczo-rozwojowe
ksi.pl Sp. z o.o.	Produkcja oprogramowania komputerowego
Magelab Sp. z o.o. Sp.k.	Tworzenie oprogramowania komputerowego
Mobile Experts Sp. z o.o.	Oprogramowanie telekomunikacyjne
Motorola Polska Electronics Sp. z o.o.	Produkcja oprogramowania
Motorola Polska Systemy Elektroniczne Sp. z o.o.	Produkcja podzespołów elektronicznych
Polski Asphalt Technic Sp. z o.o.	Produkty mineralne niemetaliczne
R.R. Donnelley Europe Sp. z o.o.	Poligrafia
R.R. Donnelley Poland Sp. z o.o.	Poligrafia
R.R. Donelley Poland Sp. z o.o.	Poligrafia
Sabre Polska Sp. z o.o.	Usługi informatyczne
Man Trucks Sp. z o.o.	Samochody ciężarowe – Niepołomice
Meiller Polska Sp. z o.o.	Nadwozia do pojazdów – Niepołomice
ACP Polska Sp. z o.o.	Części i akcesoria do samochodów – Niepołomice
Nidec Motors & Actuators (Poland) Sp. z o.o.	Produkcja elementów dla motoryzacji – Niepołomice
Hannecard Polska Sp. z o.o.	Wyroby z tworzyw sztucznych – Niepołomice
FoodCare Sp. z o.o.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe – Niepołomice
Woodward Governor Poland Sp. z o.o.	Projektowanie i montaż systemów do sterowania

Elettrostandard Polska Sp. z o.o.	Produkcja elementów elektronicznych – Niepołomice
NIFF RUBBER INDUSTRY Sp. z o.o.	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych – Niepołomice
ACS Sp. z o.o.	Usługi w zakresie księgowości, call center, oprogramowanie – Zabierzów
SHELL Polska Sp. z o.o.	Usługi informatyczne, rachunkowości, centrów telefonicznych – Zabierzów
HCL Poland Sp. z o.o.	Usługi informatyczne, usługi baz danych, usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych – Zabierzów
Shell Polska Sp. z o.o.	Usługi rachunkowości, audyt – Zabierzów
UBS Service Centre(Poland) Sp. z o.o.	Usługi rachunkowości, audyt, kontrola ksiąg – Zabierzów

Źródło: Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

VI.3. Handel

VI.3.1. Nowoczesne powierzchnie handlowe

Nowoczesnymi powierzchniami handlowymi są obiekty o metrażu powyżej 5 000 m² GLA (*Gross Leasing Area* – powierzchnia najmu brutto), z wyłączeniem budynków wolnostojących, czyli tzw. *big box*. Rynek nowoczesnej powierzchni handlowej w Krakowie rozwijał się od połowy lat 90. XX wieku, kiedy to do użytku oddano pierwsze duże hipermarkety. Całkowita podaż nowoczesnej powierzchni handlowej w Krakowie kształtuje się na poziomie 461 670 m². Ponadto w 2010 roku do użytku zostały oddane sklepy o średniej i dużej powierzchni.

Tabela VI.13. Największe projekty handlowe w Krakowie

Projekty	Data ukończenia	Powierzchnia GLA (w m ²)
Bonarka City Center	2009	91 000
Zakopianka	1998	65 000
Galeria Krakowska	2006	64 300
M1	2001	42 000
Galeria Kazimierz	2005	36 200
Kraków Plaza	2001	30 970

Źródło: Cooliers International w: *Krakowski Rynek Nieruchomości – Raport 2010*, wyd. UMK

Tabela VI.14. Sklepy średnie i duże oddane do użytkowania w 2010 roku

Inwestor	Lokalizacja	Powierzchnia zabudowy	Powierzchnia użytkowa
Edward Mikulski	ul. Portowa 22	1 557	1 378
Edex-Marcel s.j.	ul. Christo Botewa 57	1 846	1 913
Aldi Sp. z o.o.	ul. M. Dąbrowskiej 25	1 279	1 162
Eko-Plast s.j.	ul. Wrobela 3	1 891	2 181
Lidl Polska Sp. z o.o. Sp.k.	ul. Siewna 17	1 494	1 389
Lidl Polska Sp. z o.o. Sp.k.	ul. Borkowska 1	1 115	1 130
Lidl Polska Sp. z o.o. Sp.k.	ul. Pachońskiego 5 B	1 496	1 399
Arge Nieruchomości	ul. Wielicka 22 a	6 607	3 447
C&C Grupa Inwestycyjna	ul. Balicka 95	2 436	2 297
„OFFI” Sp. z o.o.	ul. Rydlówka 10	964	892
P&W Developments	ul. Sosnowiecka 75	3 776	3 613
Druga Świtalski & Synowie S.K.A.	ul. Mała Góra 97	856	801
Buma Inwestor	ul. B. Komorowskiego 25 A	19 954	17 266

Inwestor	Lokalizacja	Powierzchnia zabudowy	Powierzchnia użytkowa
King-Skór s.c.	ul. Powstańców Wielkopolskich 18 i 18a	18 526 3 964	6 696 1 230
Bodzio	ul. Klimeckiego 4	659	894

Źródło: Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Krakowie

VI.3.2. Targowiska

W 2010 roku w Krakowie funkcjonowało 17 targowisk na terenach należących do Gminy Miejskiej Kraków oraz 12 targowisk na terenach należących do osób fizycznych lub prawnych.

Wpływy do budżetu Miasta Krakowa wyniosły:

- z tytułu opłat targowych – 3 342 000 PLN (w 2009 roku – 3 749 000 PLN)
- z tytułu czynszu dzierżawnego z placów targowych – 1 926 000 PLN (w 2009 roku – 2 006 000 PLN)
- z tytułu czynszu dzierżawnego na Rynku Głównym i pozostałych terenach gminnych – 2 470 000 PLN (w 2009 roku – 2 154 000 PLN)

Tabela VI.15. Targowiska w Krakowie w 2010 roku

	Adres	Powierzchnia (w m ²)	Właściciel terenu
Dzielnica I			
Stary Kleparz	ul. Św. Filipa	6 079	Gmina Miejska Kraków
Nowy Kleparz	ul. Długa	4 348	Gmina Miejska Kraków
Plac Nowy	ul. Estery	3 342	Gmina Miejska Kraków
Krakowskie Kwaciarki	Rynek Główny	165	Gmina Miejska Kraków
Dzielnica II			
Unitarg	ul. Daszyńskiego	5 409	Gmina Miejska Kraków
Przy Pętli Rakowickiej	ul. Rakowicka	1 184	Gmina Miejska Kraków
Dzielnica IV			
Plac Imbramowski	pl. Imbramowski	21 810	Gmina Miejska Kraków
Azory	ul. Chełmońskiego	584	Gmina Miejska Kraków
Dzielnica V			
Plac Nowowiejski	ul. J. Lea	2 206	Gmina Miejska Kraków
Giełda Rotunda	ul. Oleandry	1 730	teren UJ
Dzielnica VI			
Plac Rydla	ul. Młodej Polski i Jadwigi z Łobzowa	1 813	Gmina Miejska Kraków
Plac Targowy KPPU	ul. Balicka	40 629	teren przedsiębiorstwa
Dzielnica VII			
Plac Na Stawach	ul. Senatorska	3 211	Gmina Miejska Kraków
Dzielnica VIII			
Rynek Dębnicki	Rynek Dębnicki	1 599	Gmina Miejska Kraków
Dzielnica IX			
Targowisko Borek	ul. Orzechowa	4 161	Just Sp. z o.o.
Dzielnica XI			
Manhattan	ul. Białoruska	3 120	teren SM
Beskidy	ul. Beskidzka/Witosza	3 360	teren SM
Dzielnica XII			
Targowisko Jerzmanowskiego–Nowy Prokocim	ul. Na Kozłówce ul. Jerzmanowskiego	744 b.d.	Gmina Miejska Kraków teren SM

	Adres	Powierzchnia (w m ²)	Właściciel terenu
Dzielnica XIII			
Tandeta	ul. Krzywda	23 519	Gmina Miejska Kraków osoba fizyczna korporacja gospodarcza EFEKT S.A. osoba fizyczna
King	ul. Krzywda	3 584	
Efekt S.A.	ul. Półłanki	71 509	
Centrum–Kalicki	ul. Christo Botewa	2 200	
Dzielnica XV			
Złoty Wiek	ul. Ks. Jancarza i ul. Nagłowicka os. Piastów	2 886	Gmina Miejska Kraków Gmina Miejska Kraków
Piastów		4 176	
Dzielnica XVI			
Tomex	ul. Bieńczycka ul. Kocmyrzowska	12 000	osoba fizyczna teren prywatny
Bieńczyce		5 730	
Dzielnica XVIII			
Bulwar Polski Związek Wędkarski	os. Wandy os. Szkolna 39 – sezonowe	4 193 4	Gmina Miejska Kraków Polski Związek Wędkarski – użytkowanie wieczyste

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK oraz Wydział Podatków i Opłat UMK

VI.4. Koncesje wydawane przez Prezydenta Miasta Krakowa

Tabela VI.16. Koncesje i zezwolenia¹ na sprzedaż alkoholu wydane w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Sklepy	1 017	1 238	1 692
Lokale gastronomiczne	1 009	948	1 121
Zezwolenia cateringowe	56	53	60
Zezwolenia na wyprzedaż posiadanych zapasów	23	61	24
Zezwolenia jednorazowe (na imprezy)	310	390	581
Ogółem	2 415	2 690	3 478

¹ zezwolenia na sprzedaż alkoholu są wydawane dla lokali gastronomicznych na 5 lat, a w przypadku sprzedaży detalicznej na 3 lata

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela VI.17. Funkcjonujące zezwolenia na sprzedaż alkoholu na koniec lat 2008-2010

	2008	2009	2010
Sklepy	3 093	3 169	3 473
Lokale gastronomiczne	3 014	3 053	3 186
Zezwolenia cateringowe	66	67	74
Ogółem	6 173	6 289	6 733

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela VI.18. Liczba punktów sprzedaży¹ alkoholu na koniec lat 2008-2010

	2008	2009	2010
Sklepy	1 210	1 228	1 307
Lokale gastronomiczne	1 195	1 200	1 245
Ogółem	2 405	2 428	2 552

¹ jeden punkt sprzedaży może posiadać od 1 do 3 zezwoleń

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Wpływy do budżetu Miasta Krakowa z tytułu wydania i korzystania z funkcjonujących koncesji na sprzedaż alkoholu wyniosły w 2010 roku 17 306 743,10 PLN wobec 16 510 000 PLN w 2009 roku i stanowiły 101,21% planu (były większe o 4,8% względem 2009 roku).

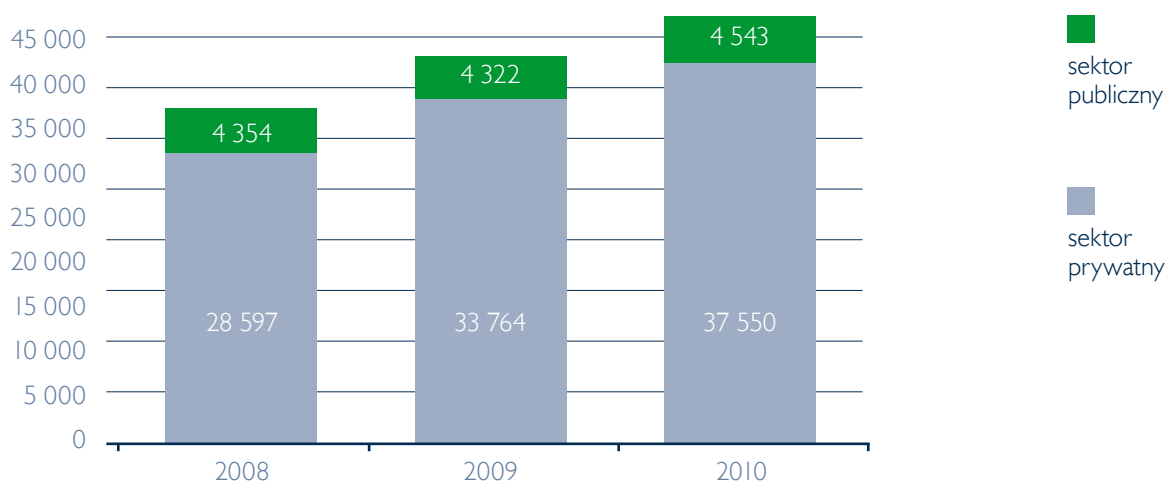
VI.5. Sprzedaż i wyniki finansowe przedsiębiorstw

VI.5.1. Wielkość sprzedaży w jednostkach sektora przedsiębiorstw

W 2010 roku wielkość przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw wśród krakowskich podmiotów gospodarczych wzrosła aż o 10,5% względem roku poprzedniego. Wzrost aż o 11,2% nastąpił w sektorze prywatnym, a w sektorze publicznym o 5,1%. Dynamika przychodów w poszczególnych sekcjach PKD była większa niż w ubiegłym roku. Największą dynamikę przychodów odnotowano w sekcji „budownictwo” – 29,9%, „przemysł” – 29%, „administrowanie i działalność wspierająca” – 26,8%, „transport i gospodarka magazynowa” – 16,9%. Największy spadek przychodów został odnotowany w sekcji „handel; naprawa pojazdów samochodowych” – aż o 44,7% i „obsługa rynku nieruchomości” – 4,3%. Należy zaznaczyć, że w ubiegłym roku sekcja „zakwaterowania i gastronomia” odnotowała aż 34,7% spadek, a w tym roku nastąpił wzrost o 10,2%.

Zmieniła się struktura przychodów ze sprzedaży oraz wielkość poszczególnych udziałów – nadal największy udział ma „przetwórstwo przemysłowe” (38,9% wobec 43% w 2009 roku), oraz „budownictwo” (18,3% wobec 16% w 2009 roku), „handel; naprawa pojazdów samochodowych” (8,6% wobec 17% w 2009 roku).

Wykres VI.2. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w latach 2008-2010 (w mln PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

Tabela VI.19. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2010 roku według wybranych sekcji PKD 2007

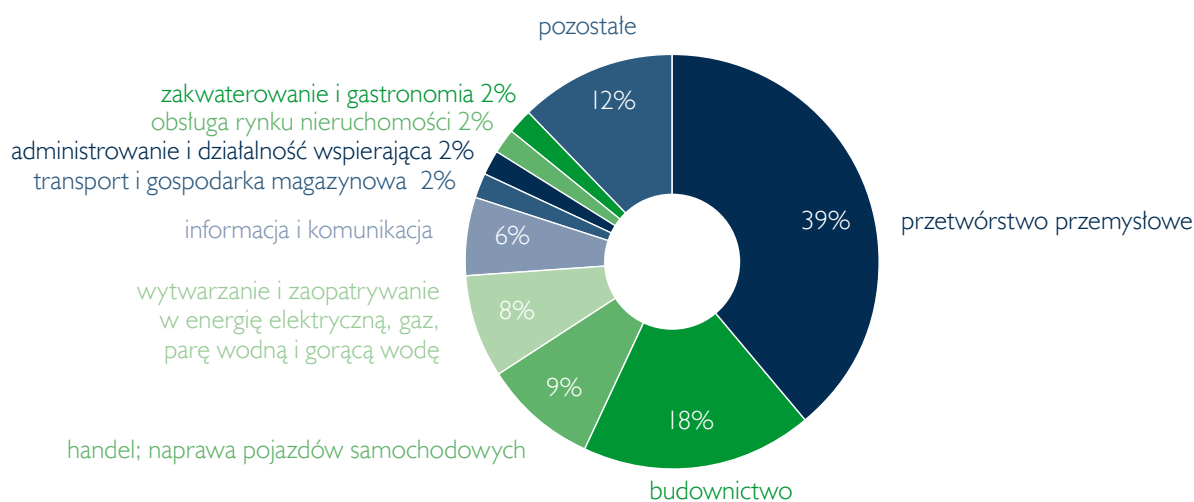
Sekcje PKD	Wielkość przychodów (w tys. PLN)	Wskaźnik zmian (2009=100)
Sektor przedsiębiorstw ogółem, w tym:	42 093 683	110,5
przetwórstwo przemysłowe	16 387 406	134,2
budownictwo	7 716 987	129,9
obsługa rynku nieruchomości ¹	842 532	95,7
handel; naprawa pojazdów samochodowych ¹	3 621 758	55,3

Sekcje PKD	Wielkość przychodów (w tys. PLN)	Wskaźnik zmian (2009=100)
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ¹	3 373 685	109,7
informacja i komunikacja	2 591 043	106,3
transport i gospodarka magazynowa	1 039 062	116,9
administrowanie i działalność wspierająca ¹	970 113	126,8
zakwaterowania i gastronomia ¹	639 621	110,2

¹ zastosowano skróconą nazwę poziomów klasyfikacji z PKD 2007

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres VI.3. Struktura przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w 2010 roku w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie według wybranych sekcji PKD

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

VI.5.2. Wyniki finansowe przedsiębiorstw

W 2010 roku wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw (549 podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosiła 50 i więcej osób, poza przedsiębiorstwami branży rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej) uległy względem roku poprzedniego wzrostowi – o 1,2%.

Tabela VI.20. Podstawowe wyniki finansowe przedsiębiorstw i relacje ekonomiczne w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Przychody z całokształtu działalności (w mln PLN)	85 715,4	86 742,1	87 162,7
Wyniki finansowe brutto saldo (w mln PLN)	3 025,9	2 895,2	3 503,0
Wyniki finansowe netto saldo (w mln PLN)	2 465,5	2 406,5	2 860,8
Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności ¹ (w %)	96,5	96,7	96,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto ² (w %)	2,9	2,8	3,2

¹ relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności

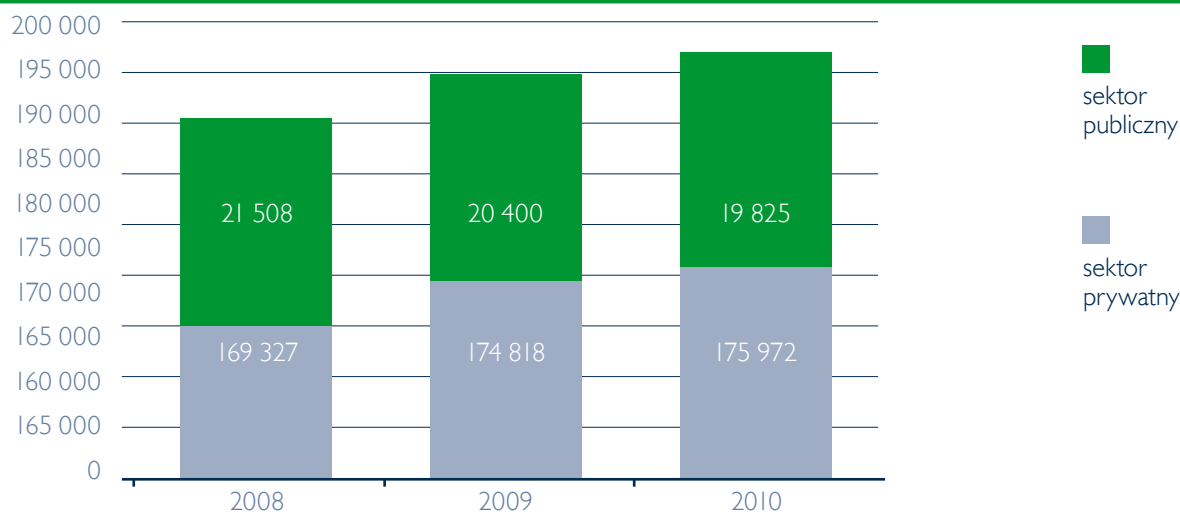
² relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

VI.6. Rynek pracy

W Krakowie przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2010 roku utrzymywało się na prawie niezmiennym poziomie. Minimalny wzrost dotyczył sektora prywatnego (o 0,7%). Natomiast w sektorze publicznym zanotowano spadek zatrudnienia o 2,8%. Dwucyfrowy wzrost zatrudnienia miał miejsce w sekcji PKD: „transport i gospodarka magazynowa” (20,9%), „administrowanie i działalność wspierająca” (17,8%) oraz „obsługa rynku nieruchomości” (11,4%). Taki wysoki wzrost spowodowały m.in. zmiany organizacyjne jak i pojawienie się nowych jednostek. Natomiast największy spadek został odnotowany w sekcji PKD „handel; naprawa pojazdów samochodowych” (6,7%), i nieznaczny w sekcji „wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” oraz „informacja i komunikacja”. Natomiast w pozostałych sekcjach miały miejsce nieznaczne wzrosty zatrudniania.

Wykres VI.4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w Krakowie w latach 2008-2010

¹ do sektora przedsiębiorstw są zaliczane podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa (z wyłączeniem działalności usługowej); rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego, napraw pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego; hoteli i restauracji; transportu, gospodarki magazynowej i łączności; obsługi nieruchomości, wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki, działalności gospodarczej pozostałej; odprowadzania i oczyszczania ścieków, działalności związanej z kulturą, rekreacją i sportem oraz działalności usługowej pozostałej

² do sektora publicznego zalicza się ogół podmiotów gospodarki narodowej, grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego

³ do sektora prywatnego zalicza się ogół podmiotów gospodarki narodowej, grupujących własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału podmiotów sektora prywatnego

Pojęcia stosowane w statystyce publicznej, www.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

Tabela VI.21. Przeciętne zatrudnienie i pracujący w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2010 roku według wybranych sekcji PKD 2007

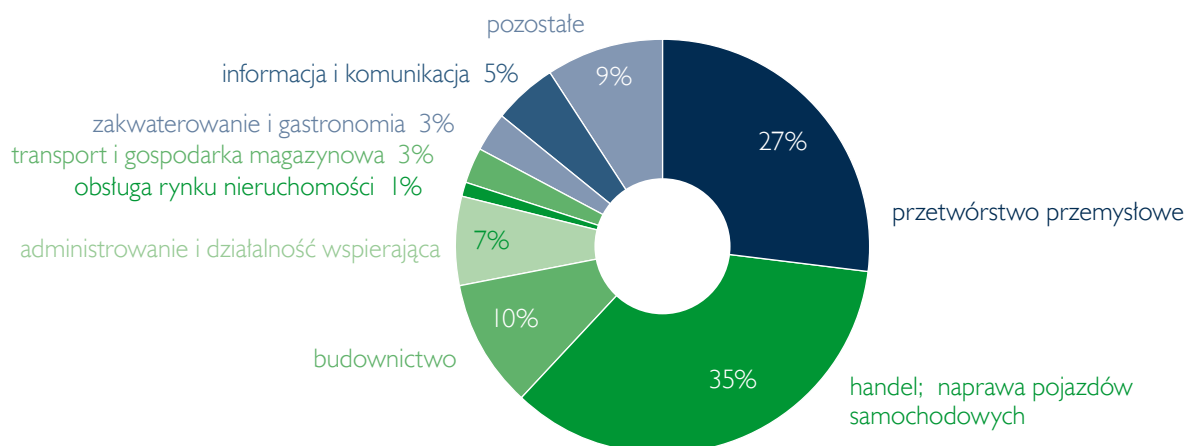
Sekcja PKD	Przeciętna liczba zatrudnionych	Wskaźnik zmian (2009=100)	Pracujący	Wskaźnik zmian (2009=100)
Ogółem, w tym:	195 800	100,3	207 228	104,1
przetwórstwo przemysłowe	40 008	102,3	41 067	110,9
handel; naprawa pojazdów samochodowych ¹	63 803	93,3	66 392	99,0
budownictwo	18 894	103,2	22 807	110,1
obsługa rynku nieruchomości	2 934	111,4	3 004	105,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ¹	9 100	97,9	8 876	95,8
transport i gospodarka magazynowa	7 353	120,9	7 563	98,1
zakwaterowanie i gastronomia ¹	6 638	102,0	7 196	102,8

Sekcja PKD	Przeciętna liczba zatrudnionych	Wskaźnik zmian (2009=100)	Pracujący	Wskaźnik zmian (2009=100)
informacja i komunikacja	10 262	98,2	10 607	98,9
administrowanie i działalność wspierająca	16 162	117,8	17 167	116,5

¹ zastosowano skróconą nazwę poziomów klasyfikacji z PKD 2007

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres VI.5. Działalność poszczególnych sekcji PKD w zatrudnieniu w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w 2010 roku

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

VI.6.1. Bezrobocie

W okresie I-XII 2010 roku w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie zarejestrowało się 32,4 tys osób, tj. o 6,9% więcej niż rok wcześniej. Jednocześnie w omawianym okresie z ewidencji wyrejestrowano 29 675 osób, wobec 24 892 w 2009 roku. Na koniec 2010 roku zarejestrowanych było 18 722 bezrobotnych, w tym 9 557 kobiet, które stanowiły 51,0%. W ciągu roku wzrosła liczba bezrobotnych o 16,9%, czyli o 2 701 osób. Prawa do zasiłku nie posiadało 81,3% bezrobotnych, podczas gdy w końcu grudnia 2009 roku odsetek ten był niższy o 6,0 pkt. proc. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Krakowie w ciągu roku wzrosła z 4,2% do 4,7%.

Główne tendencje na krakowskim rynku pracy:

- w populacji osób bezrobotnych większość stanowiły kobiety – 51,0% (wobec 48,6% w 2009 roku)
- w strukturze osób bezrobotnych według wieku:
 - dominowały osoby w przedziale 25-34 lata – 5 928 osób – 31,7% (wobec 32% w 2009 roku)
 - w przedziale 45-54 lata – 4 296 osób – 22,9% (wobec 24% w 2009 roku)
- w strukturze osób bezrobotnych według wykształcenia:
 - przeważały osoby z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym – po 24%
- w strukturze osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy:
 - najwięcej osób zarejestrowanych było w przedziale od 6-12 miesięcy bez pracy – 21,5% oraz od 1-3 miesięcy bez pracy – 20,5%
- w strukturze osób bezrobotnych według stażu pracy:
 - dominowały osoby bez stażu pracy – 21,5% oraz ze stażem w przedziale 1-5 lat – 19%
- liczba osób niepełnosprawnych wzrosła o 276 osób – z 1 158 do 1 434
- spadła liczba osób pobierających zasiłki dla bezrobotnych z 3 950 do 3 509 osób
- w ciągu roku wyrejestrowało się 29 675 osób (wobec 24 892 osób w 2009), co średnio na miesiąc dało 2 473 osoby (wobec 2 074 w 2009 roku)
- zgłoszono 19 332 wolne miejsca pracy (wobec 17 517 w 2009 roku)
- zaktywizowano 4 885 osób w poszczególnych programach (wobec 3 605 osób w 2009 roku)

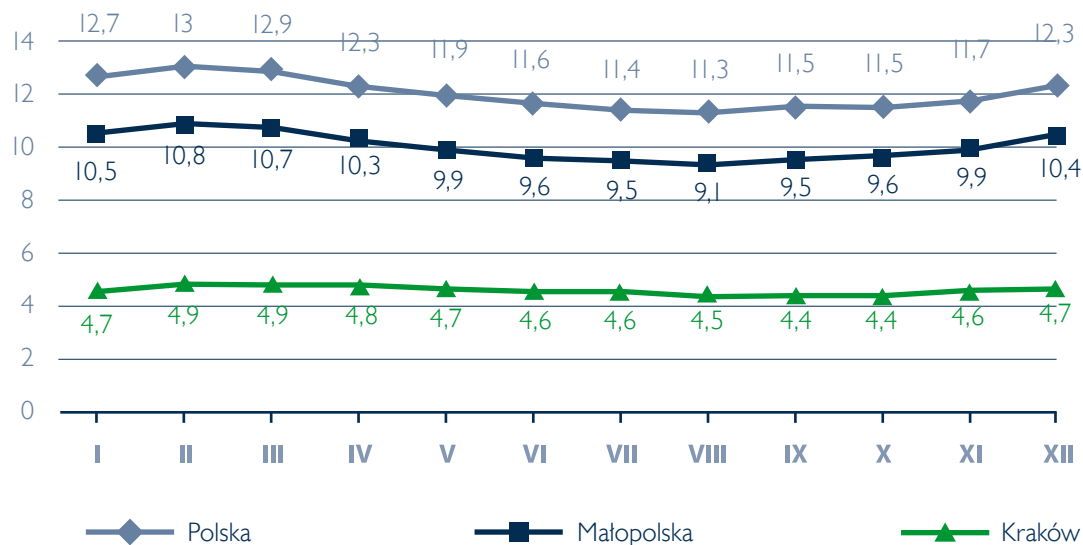
Tabela VI.22. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2006-2010¹ (w %)

	2006	2007	2008	2009	2010
Kraków	5,5	3,8	2,8	4,2	4,7
Województwo małopolskie	11,4	8,8	7,6	9,7	10,4
Polska	14,9	11,4	9,5	11,9	12,3

¹ stan na dzień 31 grudnia danego roku

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

Wykres VI.6. Stopa bezrobocia według miesięcy w 2010 roku (w %)

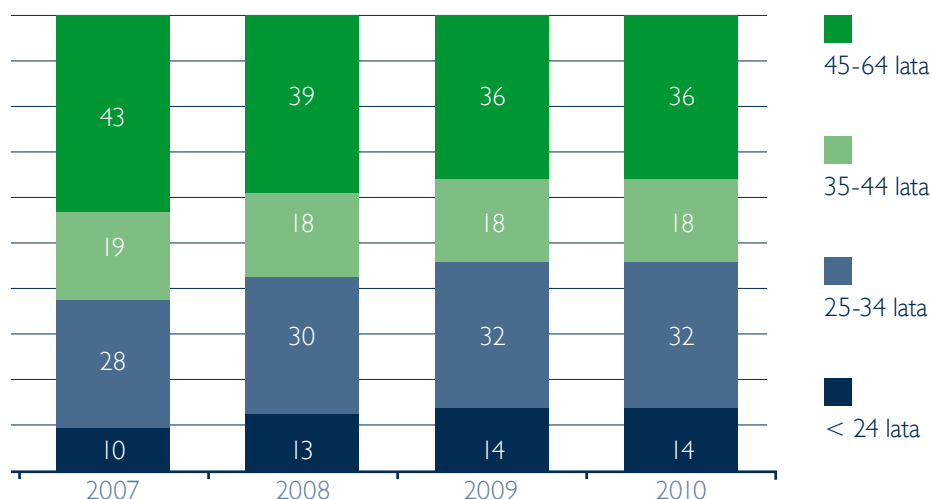
Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Tabela VI.23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Krakowie, w tym kobiet – na tle Polski i województwa małopolskiego według miesięcy w 2010 roku

	Polska		Województwo małopolskie		Kraków	
	liczba bezrobotnych (w tys.)	w tym kobiety (w tys.)	liczba bezrobotnych (w tys.)	w tym kobiety (w tys.)	liczba bezrobotnych (w tys.)	w tym kobiety (w tys.)
Styczeń	2 052,5	1 024,9	142,3	71,9	17,9	8,6
Luty	2 101,5	1 033,9	146,7	72,8	18,9	9,0
Marzec	2 076,7	1 016,0	145,6	71,7	18,9	8,9
Kwiecień	1 973,8	977,9	138,3	69,1	18,6	8,8
Maj	1 907,9	960,0	133,5	67,8	18,1	8,6
Czerwiec	1 843,9	941,8	129,0	66,6	17,6	8,4
Lipiec	1 812,8	944,8	126,7	67,3	17,6	8,7
Sierpień	1 800,2	953,0	125,9	68,0	17,5	8,9
Wrzesień	1 812,6	962,8	127,7	69,3	17,5	9,0
Październik	1 818,6	965,7	129,5	70,5	17,7	9,2
Listopad	1 858,3	979,0	134,4	72,6	18,5	9,5
Grudzień	1 954,7	1 014,8	142,2	75,5	18,7	9,6

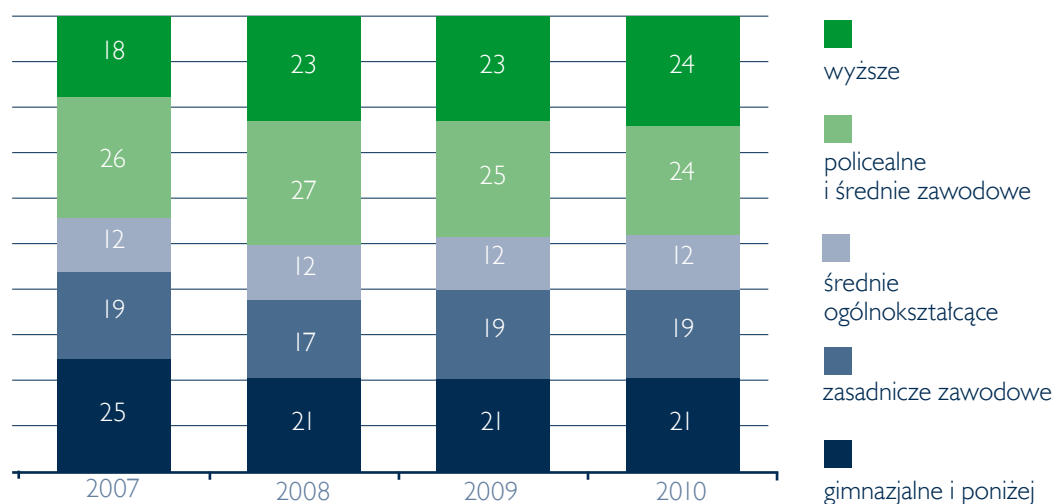
Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie oraz Główny Urząd Statystyczny

Wykres VI.7. Struktura bezrobotnych według wieku w Krakowie w latach 2007-2010 (w %)

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Wykres VI.8. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Krakowie w latach 2007-2010 (w %)

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Tabela VI.24. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy¹ w Krakowie w latach 2009-2010

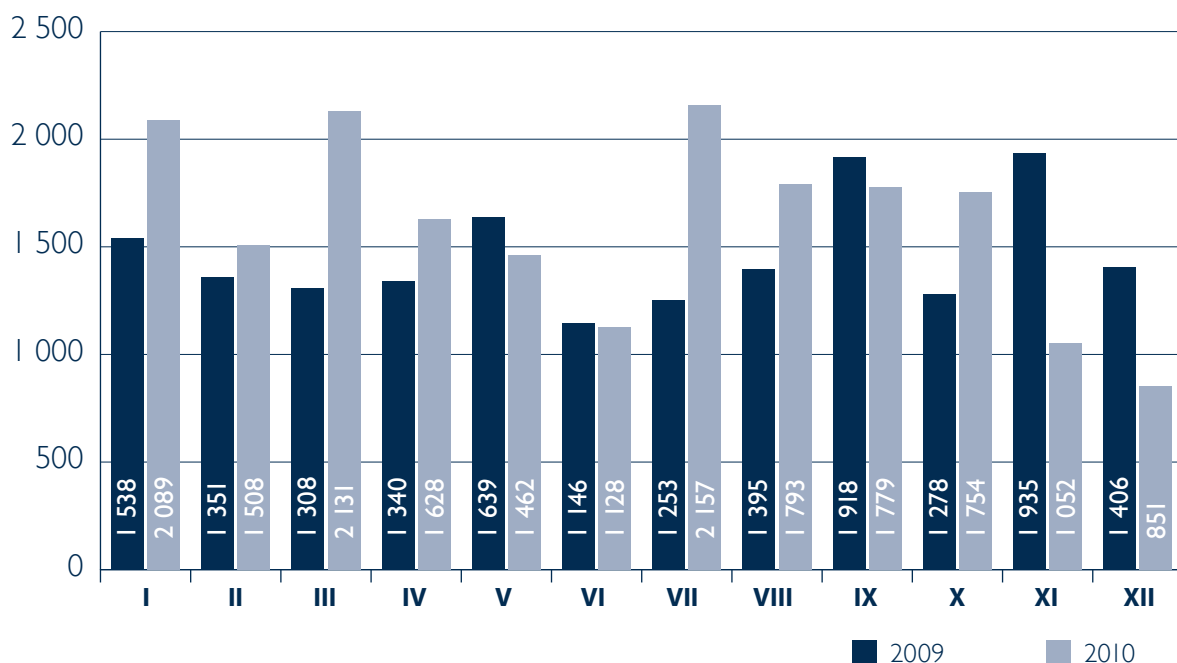
	2009	2010
Liczba bezrobotnych ogółem, w tym:	16 021	18 722
kobiety	7 780	9 557
Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy:		
do 25. roku życia	2 246	2 593
osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27. roku życia	580	682
długotrwale bezrobotni	4 259	6 317
powyżej 50. roku życia	4 188	4 893
bez kwalifikacji zawodowych	4 036	4 657
niepełnosprawni	1 158	1 434

	2009	2010
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	842	1 047
bez doświadczenia zawodowego	3 647	4 341
bez wykształcenia średniego	6 468	7 581
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18. roku życia	929	1 107
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	269	335

¹ stan na dzień 31 grudnia 2010 roku

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

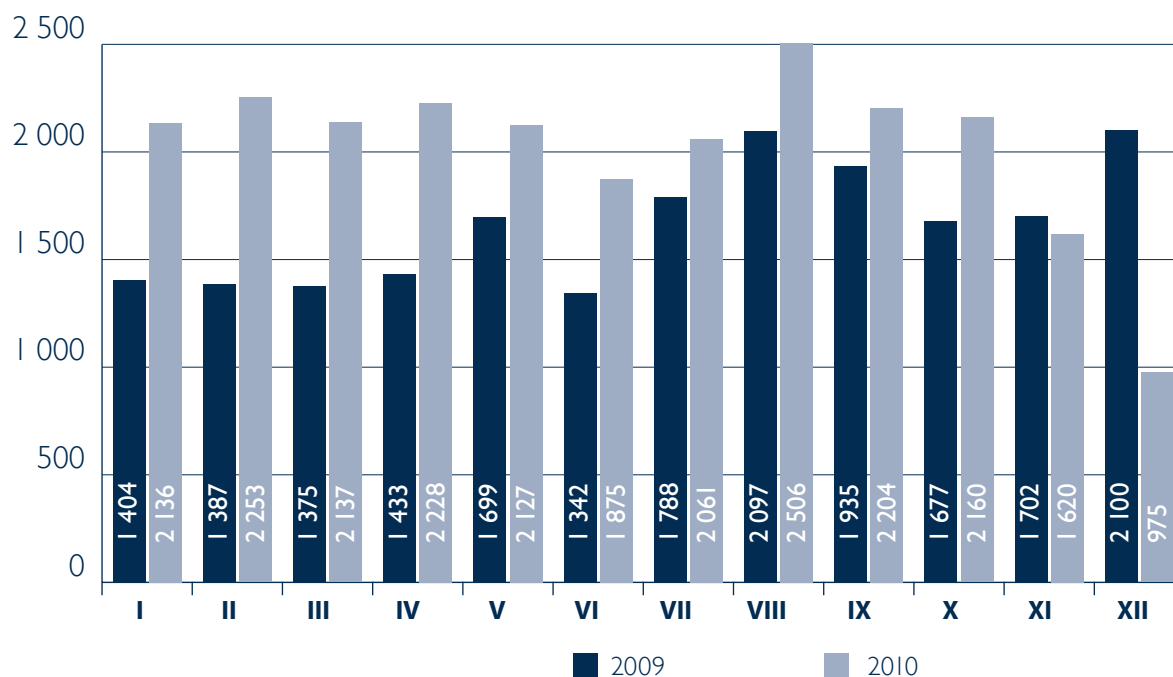
Wykres VI.9. Liczba zgłoszonych ofert pracy na koniec danego miesiąca w latach 2009-2010

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

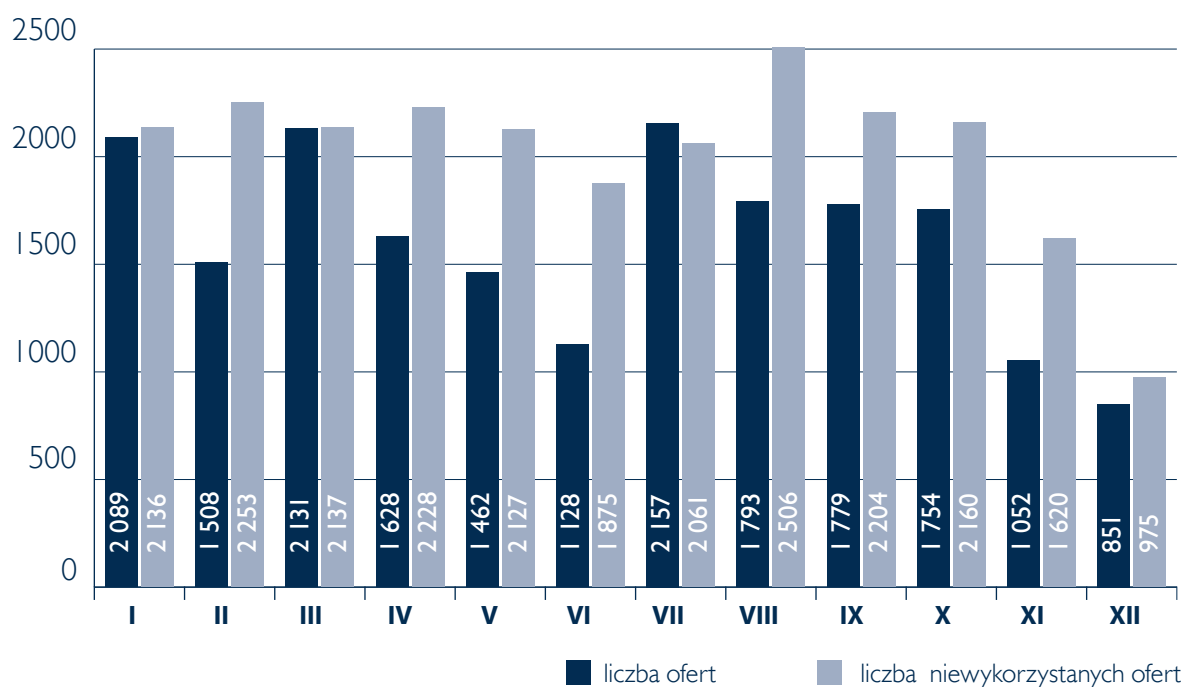
W poszczególnych miesiącach 2010 roku było więcej zgłaszanych ofert niż w 2009 roku. Tylko w listopadzie i grudniu było odwrotnie. Również liczba niewykorzystanych ofert pracy była wyższa w 2010 roku niż w roku wcześniejszym. Można domniemywać, że przedstawione przez pracodawców oferty nie spełniały oczekiwań bezrobotnych. Zjawisko ilustruje poniżej przedstawione zestawienie.

Wykres VI.10. Liczba niewykorzystanych ofert pracy na koniec danego miesiąca w latach 2009-2010

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Wykres VI.11. Zestawienie zgłoszonych oraz niewykorzystanych ofert pracy w Krakowie w 2010 roku

Źródło: Opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

W 2010 roku Grodzki Urząd Pracy w Krakowie realizował projekt „Różne drogi – jeden cel”, finansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 o budżecie 7 mln PLN, w tym 6,3 mln PLN pochodziło z dofinansowania (w 2009 roku kwota ta wynosiła 4,8 mln PLN). W 2010 roku było o 1,5 mln PLN więcej (o 31,3%).

Celem projektu była poprawa zdolności do zatrudnienia oraz zwiększenia aktywności zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w GUP. Projekt był skierowany do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W 2010 roku w projekcie wzięło udział 1 210 osób wobec 989 osób w 2009 roku.

Tabela VI.25. Liczba osób, które wzięły udział w projekcie „Różne drogi – jeden cel” w latach 2009-2010

	2009	2010
Ogółem (w tym kobiety)	989 (607)	1 210 (706)
Ogółem w szczególnej sytuacji, w tym:		
powyżej 50. roku życia	232	242
do 25. roku życia	217	326
osób niepełnosprawnych	58	58
osób długotrwale bezrobotnych	330	312

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

W 2010 roku zorganizowano 17 różnych rodzajów szkoleń, którymi objęto 659 osób bezrobotnych (639 w 2009 roku), w tym 179 osób szkoleniem „Mała przedsiębiorczość” i 480 osób szkoleniami zawodowymi. Każdy uczestnik po zakończonym szkoleniu otrzymał zaświadczenie bądź certyfikat poświadczający nabyte kwalifikacje. Na staże skierowano 552 osoby bezrobotne (408 kobiet i 144 mężczyzn). Z pomocy doradców zawodowych w postaci Indywidualnego Planu Działania skorzystało 829 osób. Usługi doradcze umożliwiły bezrobotnym dobór określonej formy wsparcia. Spośród wszystkich uczestników szkolenia „Mała przedsiębiorczość” 163 osobom przyznano i wypłacono jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej w wysokości 18 000 PLN. Projekt cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem osób bezrobotnych.

Tabela VI.26. Struktura wszystkich działań aktywizujących bezrobotnych w latach 2009-2010

	Liczba osób		
	2009	2010	Udział (w %)
Szkolenia	1 518	1 977	40
Staże	1 172	1 758	36
Prace interwencyjne	33	54	1
Roboty publiczne	81	107	2
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	296	471	10
Przygotowanie zawodowe	48	22	1
Prace społecznie użyteczne	433	450	9
Praca w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	24	46	1
Ogółem	3 605	4 885	100

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

Tabela VI.27. Informacje dotyczące zwolnień grupowych w Krakowie w latach 2009-2010

	2009	2010
Awizacje zwolnień grupowych		
liczba zakładów pracy	35	17
awizowana liczba osób do zwolnienia	3 079	857
Dokonane zwolnienia grupowe		
liczba zakładów pracy	37	18
liczba osób zwolnionych	2 431	1 451

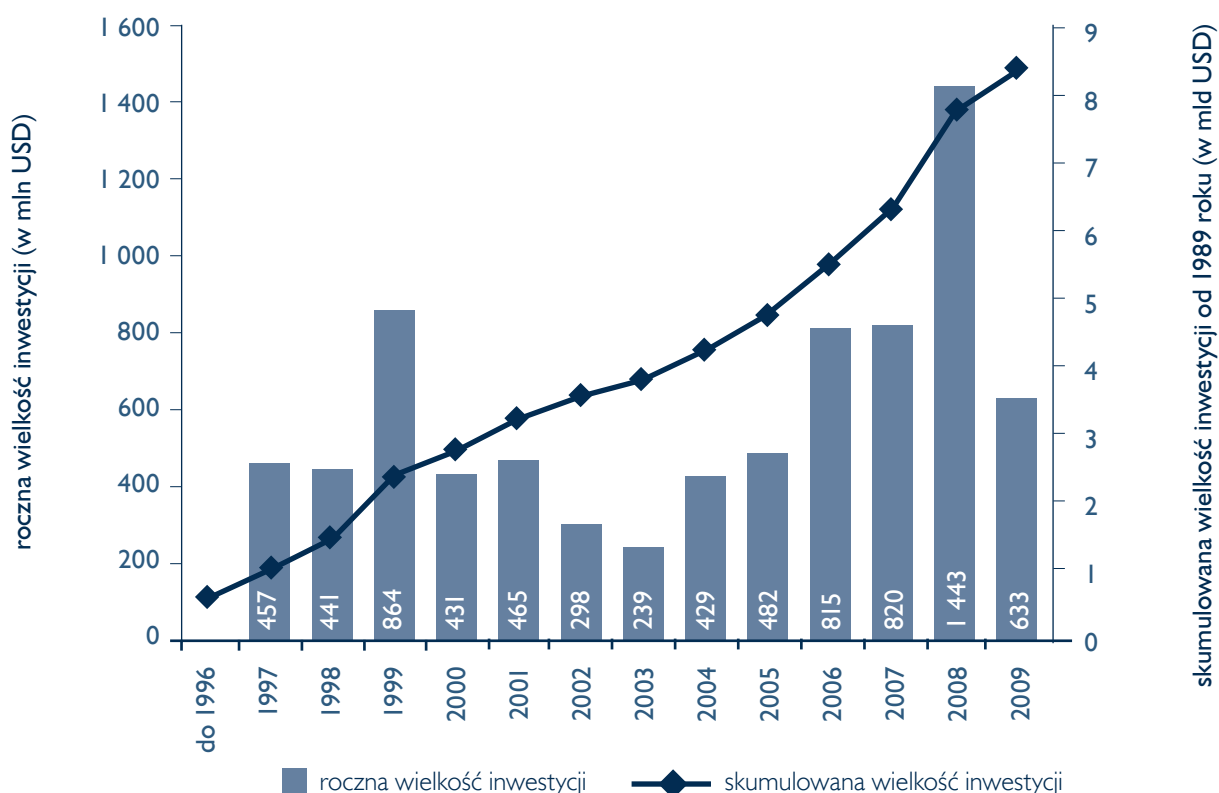
Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

VI.7. Inwestycje w Krakowie w latach 1989-2010¹

Skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ), zrealizowanych w Krakowie w latach 1989-2010, osiągnęła 8,4 mld USD, z czego aż połowa zainwestowana została w ciągu ostatnich 5 lat (2005-2010). Dodatkowo do gmin sąsiadujących z Krakowem, silnie powiązanych z krakowskim rynkiem pracy, trafiło kolejnych 1,4 mld USD. W strukturze branżowej inwestycji w stolicy Małopolski w ostatnim dwudziestolecu przeważają przedsięwzięcia z sektora finansowego, przemysłu przetwórczego oraz rynku nieruchomości, natomiast w gminach sąsiadujących dominują te z sektora przetwórstwa przemysłowego i energetyki. Struktura nakładów kapitałowych w Krakowie ewoluuje w ostatnich latach w kierunku rosnącej przewagi sektora usług, podczas gdy w gminach sąsiadujących nadal istotne znaczenie mają inwestycje w przemyśle.

Na koniec 2010 roku w Krakowie zarejestrowanych było 2 670 spółek z udziałem kapitału zagranicznego, co stanowiło 71,4% tego rodzaju podmiotów w województwie małopolskim oraz 3,9% w Polsce. Nakłady inwestycyjne spółek zagranicznych są jednak silnie skoncentrowane – kwoty o wartości ponad 10 mln USD zaangażowało dotychczas w Krakowie 91 podmiotów zagranicznych, ale suma wyłożonych przez nich pieniędzy daje wartość 7,9 mld USD, co stanowi 93,5% ogółu nakładów spółek z udziałem kapitału zagranicznego w mieście.

Wykres VI.12. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Krakowa w latach 1989-2009

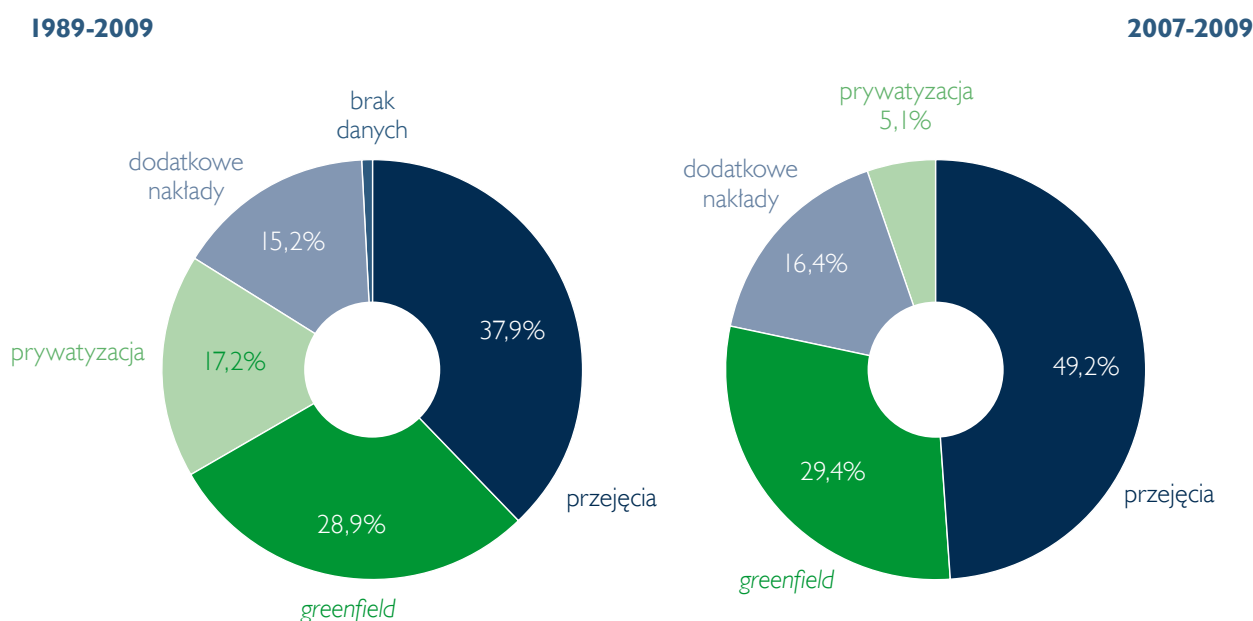

Źródło: Opracowano na podstawie raportu *Inwestycje zagraniczne w Krakowie 2005-2009 UNIREGIO*, wykonanego na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Inwestycje kapitałowe przedsiębiorstw zagranicznych w kraju przyjmującym mogą się odbywać poprzez prywatyzację spółek państwowych, przejęcia prywatnych firm polskich lub zagranicznych, dodatkowe nakłady we wcześniej przejętych lub sprywatyzowanych spółkach czy wreszcie inwestycje w nowe zakłady produkcyjne lub placówki usługowe (*greenfield*) wraz z dalszymi nakładami na ich rozwój. Nakłady na nowe przedsięwzięcia w najpełniejszy sposób oddają atrakcyjność inwestycyjną danego miejsca, gdyż są wyrazem „przyciągania” nowego kapitału na dany obszar. W Krakowie łączna wartość nakładów w nowe zakłady i placówki osiągnęła w latach 2007-2009 wartość 864 mln USD, co stanowiło blisko 30% ogółu inwestycji w tym okresie. Trafiły one w głównej mierze do działalności usługowych i handlowych: do sektora obsługi nieruchomości (obiekty handlowe i biurowe pod wynajem), handlu hurtowego, branży informatycznej i hotelarskiej.

¹ opracowano na podstawie raportu *Inwestycje zagraniczne w Krakowie 2005-2009, UNIREGIO*, wykonanego na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Wykres VI.13. Struktura inwestycji zagranicznych w Krakowie według typu nakładów w latach 1989-2009 oraz 2007-2009

Źródło: Opracowano na podstawie raportu *Inwestycje zagraniczne w Krakowie 2005-2009*, UNIREGIO, wykonanego na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Struktura branżowa inwestycji zagranicznych w Krakowie jest charakterystyczna dla dużego polifunkcyjnego ośrodka miejskiego o dominującej funkcji usługowej, w szczególności usług rynkowych (Domański, Noworól 2010). W całym ostatnim dwudziestolecu największe znaczenie miały inwestycje w przemysł przetwórczy (sekcja C) oraz działalność finansową i ubezpieczeniową (sekcja K). Porównując te dwie branże, można stwierdzić, że większe bezpośrednie znaczenie dla gospodarki lokalnej miały jednak inwestycje przemysłowe (poprzez popytowe efekty mnożnikowe¹, głównie w związku z ponoszonymi nakładami na rozbudowę i modernizację zakładów). W przypadku sektora bankowego zdecydowana większość nakładów dotyczyła jedynie przejęć firm, co nie generowało bezpośrednio efektów mnożnikowych w gospodarce miasta.

W ostatnim okresie zdecydowanie na znaczeniu zyskały inwestycje w działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L wg PKD 2007), na których rozwój przeznaczona została co trzecia złotówka wydatkowana w mieście przez podmioty zagraniczne. Wynika to ze wzrostu zaangażowania kapitału zagranicznego w budowę (lub w przejęcia) obiektów handlowych i biurowych, rzadziej magazynowych. W latach 2005-2009 spadło natomiast znaczenie wspomnianych wcześniej sekcji przemysłowej i finansowej (z około 1/4 ogółu nakładów do około 1/5). Zmniejszyły się również nakłady na działalność handlową w Krakowie, co wiąże się z postępującym nasyceniem miasta powierzchnią handlową oraz zmianą modelu inwestycji w centra handlowe (wynajem powierzchni od wyspecjalizowanych firm obsługi nieruchomości zaliczanych do sekcji L zamiast własnych inwestycji w budowę obiektów przez sieci handlowe).

W ostatnich latach zaobserwować można za to wzrost nakładów podmiotów zagranicznych w krakowskie firmy informatyczne i telekomunikacyjne. Na podobnym poziomie, z niewielkim trendem spadkowym, utrzymują się inwestycje w branżę hotelową i gastronomiczną. W przypadku działalności usługowych dominują nakłady inwestycyjne w branżę mniej wiedzochłonne, głównie na rynku nieruchomości. Obraz ten jest jednak zniekształcony przez specyfikę poszczególnych branż usługowych, różniących się kapitało- i pracochłonnością. Po porównaniu struktury zatrudnienia można zaobserwować zdecydowany wzrost liczby pracowników w usługach opartych na wiedzy, m.in. w branży informatycznej, w centrach badawczo-rozwojowych, a w największym stopniu w centrach usług BPO/SSC (Micek i in. 2010). W tym świetle rośnie wartość nakładów inwestycyjnych w wiedzochłonnych branżach usługowych zarówno w Krakowie, jak i w niektórych gminach sąsiadujących.

¹ popytowe efekty mnożnikowe polegają na wzroście dochodów lub zatrudnienia wywołanych w lokalnej (regionalnej) gospodarce przez bodziec w postaci nowej działalności lub rozwoju istniejącej

VI.7.1. Główni inwestorzy w latach 1989-2009

Wśród przedsiębiorstw zagranicznych, które inwestowały w Krakowie w ostatnim dwudziestolecu wskazać można czternaście, których łączne nakłady w tym okresie przekroczyły 100 mln USD. Razem zaangażowane przez nich środki stanowią 58,8% ogółu inwestycji w mieście, czyli blisko 5 mld USD. Inwestycje kolejnych 77 podmiotów osiągnęły wartość od 10 do 100 mln USD. W latach 2005-2009 bardzo duże nakłady (pow. 100 mln USD) poniosło 6 inwestorów o łącznej wysokości 2,2 mld USD, a duże nakłady (10-100 mln USD) kolejnych 45 przedsiębiorstw.

W gronie największych inwestorów (pow. 100 mln USD) znaleźć można przedstawicieli różnych sektorów. Dotychczas tylko jeden z nich, niemiecka grupa HVB, wycofał się z Krakowa. Mimo to inwestycje tej grupy bankowej dają jej nadal pierwsze miejsce wśród największych inwestorów zagranicznych w Krakowie. Na drugim miejscu uplasowała się amerykańska grupa kapitałowa General Electric, która przejęła Bank BPH od zagranicznego udziałowca. Zakup ten to największe przedsięwzięcie inwestycyjne w okresie 2005-2009. Środki powyżej 100 mln USD w całym okresie 1989-2009 zaangażowały w Krakowie również inne instytucje finansowe: Deutsche Bank (usługi bankowe), Allied Irish Bank (poprzez swoje fundusze inwestycyjne, m.in. zakup akcji ComArch) oraz fundusze Mid Europa Partners (głównie w branży medycznej i telekomunikacyjnej).

Bardzo duże nakłady ponieśli dwaj inwestorzy w sektorze przemysłowym: brytyjski ArcelorMittal¹ oraz amerykański Philip Morris. Oba koncerny realizowały znaczące programy modernizacyjne w sprywatyzowanych zakładach przemysłowych. Amerykanie dodatkowo zainwestowali w Krakowie, choć znacznie mniejsze środki, w rozwój centrum usług wspólnych dla swojego koncernu. Dużymi inwestorami przemysłowymi byli również Pliva (farmaceutyki)² oraz amerykański Donnelley (poligrafia). Na trzecim miejscu wśród największych inwestorów w latach 2005-2009 znalazł się węgierski inwestor TriGránit, który realizował kompleks handlowo-biurowy Bonarka. Wśród inwestorów, którzy wyłożyli ponad 100 mln USD znalazły się również sieci handlowe Metro (Niemcy), Tesco (Wielka Brytania) i Carrefour (Francja). Grono największych inwestorów z lat 1989-2009 uzupełnia francuski koncern energetyczny Électricité de France, który poniósł znaczące nakłady w krakowskiej elektrociepłowni.

W Krakowie zlokalizowane są zarządy firm handlowych. Są to centrale firm zajmujące się handlem detalicznym (TESCO, Abra) oraz sprzedażą paliw (BP i Slovnaft). Największą krakowską centralą firmy zagranicznej jest siedziba TESCO, wiodącego operatora sieci hipermarketów i supermarketów w Polsce. Znaczenie tej siedziby odzwierciedla jej udział w zakresie wypracowanych przychodów i liczby zatrudnionych osób na tle pozostałych dziesięciu zarządów – wynosi ono odpowiednio – 34,6% i 64,7%. Na swoją centralę Kraków wybrała inna globalna firma z Wielkiej Brytanii – BP. Zawiaduje ona w Polsce siecią ponad 390 stacji benzynowych, co czyni ją liderem wśród zagranicznych sieci na krajowym rynku. Drugą zagraniczną siecią paliw z polską siedzibą w Krakowie jest słowacki Slovnaft, którego głównym udziałowcem jest węgierski MOL. Kraków jest ponadto siedzibą centrali czterech wieloodziałowych firm przemysłowych: Can-Pack, Delphi, Air Liquide i Linde Gaz. Największą z nich jest Can-Pack (kontrolowany przez F&P Holding z USA), który w ostatnich 15 latach stał się firmą globalną, posiadając oddziały produkcyjne m.in. w Dubaju, Indiach, Rosji, Ukrainie i Wielkiej Brytanii. Krakowska siedziba Delphi, amerykańskiej firmy zajmującej się produkcją części samochodowych, zarządza zlokalizowanymi w Polsce czterema zakładami produkcyjnymi i centrum technicznym. Pozostałe dwie firmy – francuska Air Liquide i niemiecki Linde Gaz zajmują się wytwarzaniem gazów technicznych i posiadają po kilka wytwórni w Polsce.

Wartość nakładów w sekcji PKD „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” w latach 2005-2009 wyniosła w Krakowie 90 mln USD. Wśród największych dotychczasowych inwestorów w tej branży przeważają centra usług BPO/SSC (m.in. Capgemini, Shell, International Paper, Accounting Plaza, Philip Morris International), a także centra inżynieryjno-techniczne (takie jak Delphi, Lurgi czy CH2M HILL). Pomimo stosunkowo niewielkiego zaangażowania kapitału przez zagraniczne centra usług, odgrywają one ważną rolę na lokalnym rynku pracy ze względu na wielkość zatrudnienia w branży – 37 centrów usług³ prowadzących działalność w aglomeracji krakowskiej pod koniec 2008 roku zatrudniało 12,3 tys. osób (Micek i in. 2010), a rok później już 13,8 tys. osób⁴.

Należy podkreślić, że w latach 2005-2009 powstała większość (21) istniejących dziś w Krakowie i Zabierzowie centrów. Spośród działających w 2009 roku centrów usług, 13 to centra BPO/ITO, 13 – R&D oraz 11 – SSC. Warto podkreślić, że aż 17 centrów należało do przedsiębiorstw

¹ ArcelorMittal według niektórych klasyfikacji ujmowany jest jako kapitał luksemburski, co wiąże się z tym, że, oprócz Londynu, posiada również siedzibę w Luksemburgu

² Pliva do 2006 roku była firmą chorwacką, następnie została przejęta przez amerykański Barr Pharmaceuticals, a w 2009 roku stała się własnością kapitału izraelskiego (grupa Teva).

³ ze względu na specyfikę sektora nowoczesnych usług biznesowych (centra BPO/ITO, SSC oraz R&D), działalności prowadzonej w centrach usług nie można przyporządkować do jednej sekcji PKD 2007. Większość z nich prowadzi działalność zgodną z charakterystyką sekcji M („Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”), jednak procesy biznesowe realizowane w pozostałych centrach klasyfikowane są również jako działalności należące do sekcji K („Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”) oraz J („Informacja i komunikacja”). W tej ostatniej sekcji ważny jest w szczególności dział PKD 62 – czyli „Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana” – w ramach którego mieści się działalność m.in. niektórych centrów rozwoju oprogramowania oraz centrów ITO (IT outsourcing). Ponadto do sekcji N („Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”) zaliczono procesy realizowane w jednostkach typu *call centre* i *contact centre*

⁴ podane wartości dotyczą wszystkich typów centrów usług: BPO/ITO (centra outsourcingu procesów biznesowych/centra outsourcingu IT), SSC (centra usług wspólnych) oraz R&D (centra badawczo-rozwojowe)

z kapitałem amerykańskim. Według raportu *Sektor SSC/BPO w Polsce* (2010), Kraków (łącznie z Zabierzowem) zajmuje drugie miejsce w Polsce (po Warszawie) pod względem liczby centrów usług oraz pierwsze pod względem wielkości zatrudnienia w centrach¹.

W Krakowie bezwzględnie dominują inwestycje pochodzące z Europy – przede wszystkim z tzw. starych krajów Unii Europejskiej – oraz Ameryki Północnej – głównie ze Stanów Zjednoczonych. Te dwa wielkie światowe regiony skupiały łącznie blisko 94% wszystkich nakładów kapitału zagranicznego w stolicy Małopolski, z czego na kraje Europy przypada aż 65,5% całkowitej masy inwestycji. Nieco ponad 4% nakładów inwestycyjnych ponieśli inwestorzy wywodzący się z krajów azjatyckich, pozostałe około 2% składają się na inwestycje z całej reszty świata oraz te poniesione przez instytucje międzynarodowe.

Połowa kapitału zainwestowanego w stolicy Małopolski wywodzi się z dwóch krajów – Stanów Zjednoczonych (28%) i Niemiec (22%). Na kolejnych miejscach znajdują się przedsiębiorstwa z Wielkiej Brytanii, Francji i Austrii. Łącznie tych 5 krajów skupia aż 3/4 wszystkich nakładów poniesionych przez inwestorów zagranicznych w Krakowie w latach 1989-2009. Inwestorzy z postsocjalistycznych krajów Europy Środkowej i Wschodniej są źródłem około 6% inwestycji w Krakowie, przy czym dominują tu dwa kraje – Węgry i Chorwacja. Wśród inwestorów azjatyckich dominuje kapitał z Izraela.

W Krakowie, w porównaniu z Polską, zwraca uwagę relatywnie niewielkie zaangażowanie inwestorów z Włoch, Holandii, Japonii i Korei Południowej. Jeśli chodzi o inwestorów holenderskich to wszelkie porównania z sytuacją w Polsce są o tyle trudne, że zarówno GUS, jak i NBP, określając pochodzenie kapitału przyjmują kryterium rejestracji spółki matki wobec polskiego oddziału, a nie rzeczywistego pochodzenia kapitału. W ten sposób inwestycje holenderskie w Polsce są znacznie zawyżone, gdyż kraj ten jest jednym z popularniejszych miejsc rejestracji spółek zagranicznych w Europie. Przykładowo, amerykański Philip Morris, jeden z największych inwestorów w Małopolsce jest traktowany w świetle danych NBP i GUS jako firma holenderska, gdyż bezpośredni udziałowiec krakowskiej firmy to Philip Morris Participations B.V. Z kolei inwestycje japońskie i koreańskie są skoncentrowane przede wszystkim w przemyśle przetwórczym – nowe zaś przedsięwzięcia lokowane są poza miastami centralnymi wielkich polskich aglomeracji. Prawdopodobnie tę potwierdza się także w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym – jedyny większy inwestor z Japonii, firma Nidec (produkcja części samochodowych), zlokalizował swoją nową fabrykę w Niepołomicach. Firmy włoskie wykazują z kolei wyraźną koncentrację w województwie śląskim.

Widoczne jest zróżnicowanie inwestorów z poszczególnych krajów w zakresie sektorów gospodarki, w które inwestują. Spośród największych inwestorów najbardziej zrównoważoną strukturą według trzech sektorów gospodarki (przemysł, handel, usługi) odznaczają się firmy niemieckie. Firmy amerykańskie inwestowały niemal wyłącznie w przemysł i usługi, te z Wielkiej Brytanii przede wszystkim w przemysł i handel, francuskie – głównie w handel, ale też znaczące inwestycje w przemysł, holenderskie – głównie w handel, a izraelskie prawie wyłącznie w usługi.

W ostatnich latach prognozuje się wzrost zaangażowania kapitału z tak zwanych krajów BRIC (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny). Wzrost zaangażowania inwestorów z tych krajów w ostatnich 5 latach w Krakowie i gminach sąsiadujących jest zauważalny, chociaż póki co inwestorzy z tych krajów nie odgrywali w Krakowie i gminach sąsiednich istotnej roli – łączne ich inwestycje na koniec 2009 roku były mniejsze niż 0,5% całkowitych nakładów kapitału zagranicznego. Nie wliczono tutaj nakładów MittalSteel (obecnie ArcelorMittal), która traktowana jest jako firma brytyjska.

Pierwsza większa inwestycja chińska pojawiła się w Krakowie w 2009 roku w związku z przejęciem działu zawiesznień amerykańskiego producenta części samochodowych Delphi, który posiada jedno ze swoich centrów technicznych w Krakowie. Ponad 200 inżynierów zostało w ten sposób pracownikami firmy BWI, w której dominującym udziałowcem jest Shougang Corporation. Inwestycje indyjskie ograniczają się jak na razie do firmy outsourcingowej HCL Poland, której skala działalności jest jednak znacznie mniejsza niż pierwotnie zapowiadano. Inwestycje rosyjskie są również bardzo skromne, chociaż nastąpił w ostatnich latach niewielki ich wzrost. Nie odnotowano natomiast żadnej inwestycji pochodzącej z Brazylii.

W 2009 roku w Krakowie istniało 56,8 tys. miejsc pracy w firmach z kapitałem zagranicznym, zaś w dziewięciu spośród trzynastu sąsiadujących gmin było ich łącznie 9,9 tys. Obok Krakowa, największe skupiska miejsc pracy w analizowanych przedsiębiorstwach stanowiły Skawina, Niepołomice oraz Zabierzów – odpowiednio 4,4 tys., 2,1 tys. oraz 2,0 tys.

W 2009 roku liczba miejsc pracy w firmach zagranicznych przemysłu wysokiej techniki w Krakowie wynosiła około 1,2 tys., co stanowiło jedynie 2% wszystkich miejsc pracy w firmach zagranicznych działających na terenie miasta. Spośród zagranicznych firm przemysłowych istniejących w Krakowie, w 2009 roku największy udział w tworzeniu miejsc pracy miały te należące do średnio-niskiej techniki (5,9%, tj. ok. 10,3 tys. miejsc pracy), zaś w otoczeniu miasta – firmy średnio-wysokiej techniki (28,6%, czyli niespełna 3 tys. miejsc pracy). W tym ostatnim przypadku byli to głównie producenci z branży motoryzacyjnej.

¹ bez uwzględnienia centrów ITO oraz R&D

Wśród firm usługowych w Krakowie największe znaczenie mają przedsiębiorstwa w większym stopniu oparte na wiedzy. Zapewniały one ponad 25 tys. miejsc pracy, a więc około 44% wszystkich tworzonych przez inwestorów zagranicznych na terenie miasta. Przewaga zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach nad zatrudnieniem w podmiotach w mniejszym stopniu wykorzystujących wiedzę i wysokie kwalifikacje pracowników, zaznacza się nie tylko w Krakowie, ale również w jego otoczeniu – w sąsiedztwie było ich w tym czasie około 2 tys., tj. ok. 20% wszystkich miejsc pracy w firmach zagranicznych. Fakt, iż Kraków oraz jego otoczenie w większym stopniu przyciągają podmioty bazujące na pracownikach wysoko wykwalifikowanych, specjalistach jest zjawiskiem jak najbardziej pożądanym. Do gwałtownego wzrostu zatrudnienia w usługach opartych na wiedzy przyczyniły się przede wszystkim centra usług wydzielonych i wspólnych, a także firmy informatyczne i telekomunikacyjne.

VI.7.2. Najwięksi pracodawcy

W 2009 roku w Krakowie i jego sąsiedztwie 11 inwestorów, którzy zatrudniali co najmniej 1 tys. pracowników, dawało zatrudnienie około 1/3 wszystkich pracujących na tym terenie w firmach zagranicznych, tj. około 22 tys. osób. Na pierwszym miejscu znalazł się ArcelorMittal oferujący około 4,5 tys. miejsc pracy w istniejącej na terenie Krakowa hucie stali oraz w spółkach zależnych, powiązanych z hutą. Po nim kolejno uplasowały się: francuskie CapGemini (2,5 tys. zatrudnionych w centrum usług wspólnych), brytyjskie Tesco (2,4 tys. zatrudnionych), a dalej inwestorzy zatrudniający 1-2 tys. osób każdy: niemiecka grupa Metro AG (sieci sklepów wielkopowierzchniowych Real, Makro, M1, Media Markt, Saturn), amerykański Philip Morris (zakłady tytoniowe oraz centrum usług wspólnych), francuska sieć sklepów Carrefour (po około 1,9 tys.), kolejni amerykańscy inwestorzy – IBM (produkcja oprogramowania oraz centrum usług wspólnych) oraz drukarnie Donnelley, holendersko-brytyjski Shell z branży paliwowej i Motorola (kapitał amerykański) zajmująca się produkcją oprogramowania komputerowego. Poza wymienioną grupą 11 największych pracodawców zagranicznych, ponad 1 tys. osób zatrudnia także przedsiębiorstwo ComArch, w przypadku którego mniejszościowym udziałowcem jest Allied Irish Bank. Poza granicami miasta wielkość zatrudnienia 1 tys. osób przekroczona została jedynie w przypadku inwestycji francuskiego Valeo z branży motoryzacyjnej (ok. 1,9 tys. osób w dwóch skawińskich zakładach).

W grupie dużych inwestorów zatrudniających od 500 do 1000 osób znalazło się kolejnych 15 pracodawców. W Krakowie warto zwrócić uwagę na inwestorów z Półwyspu Iberyjskiego tworzących miejsca pracy w budownictwie – portugalski Mota Engil oraz hiszpański Ferroviario (zatrudniają łącznie blisko 1,4 tys. pracowników). W produkcję energii elektrycznej w Krakowie zainwestował z kolei podmiot francuski – Électricité de France, który w bieżącym roku rozszerzył swą działalność wydzielając na terenie Elektrociepłowni Kraków centrum usług wspólnych, do którego przesunięto część dotychczasowych pracowników zakładu energetycznego. Branża hotelarska reprezentowana jest także przez inwestora z Francji – grupę Accor, będącego głównym udziałowcem Orbisu. Ponad 500 osób zatrudniają ponadto: izraelska Teva z branży farmaceutycznej (zakłady Pliva), niemiecki Zehnacker – właściciel spółek sprzątających Aspen, inwestujący w sieci sklepów budowlanych francuski AFM (LeroyMerlin) i brytyjski Kingfisher (Castorama). Wymienić należy także ITI Group (kapitał luksemburski) działającą na rynku mediów. Do grupy inwestorów zatrudniających ponad 500 osób zaliczają się także trzej inwestorzy amerykańscy – Delphi z branży motoryzacyjnej, centrum usług wspólnych State Street oraz General Electric Company, która przejęła Bank BPH. Dużym pracodawcą z branży finansowej jest ponadto Bank Pekao S.A., w który zainwestował włoski Unicredit.

Z danych Referatu Centrum Obsługi Inwestorów i Promocji Gospodarczej w Wydziale Strategii i Rozwoju Miasta wynika, że w 2010 roku ulokowały się w Krakowie i w sąsiadujących gminach następujące firmy:

ILoop Mobile – firma telemarketingowa R&D

Grupa ONET – Centrum przetwarzania danych

QUMAK – SEKOM – centrum przetwarzania (*data center*)

Instytut Fizyki Jądrowej/ Beam Applications S.A. – Centrum Cyklotronowe Bronowice

KING-SKÓR centrum handlowo-usługowe – deweloper – centrum handlowo-usługowe

Bonarka Offices – deweloper – kompleks Bonarka 4 Business

Grupa Buma – deweloper- Green Office

Luxoft – IT

Goodman – centrum logistyczne w Modlniczce

NEINVER Polska – Futura Park Kraków – Handel – Modlniczka

AMWAY – SSC (Krakow Business Park – Zabierzów)

Działalność rozwinięty:

Motorola

GP Investments – deweloper

MAK DOM – deweloper

VI.8. Rozwój przedsiębiorczości

VI.8.1. Realizacja „Programu wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie”

Program wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Krakowa Nr CXV/1189/06 z dnia 30 sierpnia 2006 roku. Przygotowany zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Krakowa, realizuje cel operacyjny II-4: „Rozwój sektora małej i średniej przedsiębiorczości”.

Program określa priorytetowe kierunki wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie:

- zapewnienie korzystnych warunków lokalizacyjnych przedsiębiorstw na terenie Krakowa
- zapewnienie przedsiębiorcom przyjaznego otoczenia administracyjnego
- zapewnienie korzystnych warunków finansowych prowadzenia działalności gospodarczej
- wzrost konkurencyjności i potencjału krakowskich przedsiębiorstw
- rozwój stałej i efektywnej współpracy władz miasta, przedsiębiorców i jednostek naukowo-badawczych

Każdy z pięciu priorytetów wyznacza po dwa cele szczegółowe, które realizowane są poprzez odpowiednie działania, stanowiące podstawę wdrażania niniejszego Programu.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa Nr 338/2007 z dnia 19 lutego 2007 roku z późn. zm., do realizacji w 2010 roku przewidziane zostało 46 działań, z czego realizowano 43 działania.

Nie realizowano trzech działań:

2.1.6. Aktualizacja przewodnika dla inwestora, jego publikacja i umieszczenie na stronach internetowych – jego realizacja nastąpi po kompleksowym wdrożeniu przez UMK nowej miejskiej platformy internetowej;

4.1.5. Tworzenie nowych lokalizacji punktów informacji dla przedsiębiorców we współpracy z krakowskimi instytucjami okołobiznesowymi oraz w ramach struktur Urzędu Miasta Krakowa – uznano, że istniejące miejskie punkty w pełni zaspakajają potrzeby informacyjne przedsiębiorców;

5.2.1. Wdrożenie dopuszczalnej pomocy regionalnej i horyzontalnej dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy – nie wdrożono nowych instrumentów wspierania przedsiębiorców w ramach pomocy regionalnej i horyzontalnej.

Z porównania wybranych obiektywnych wskaźników „Programu wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie” na przestrzeni 2009 i 2010 roku wynika, że:

- Priorytet 1 – „Zapewnienie korzystnych warunków lokalizacyjnych przedsiębiorstw na terenie Krakowa”: kwota uzyskana przez Miasto z tytułu zbycia gruntów pod inwestycje zwiększyła się o ok. 70%; powierzchnia terenów przygotowanych pod inwestycje gospodarcze trzykrotnie zmalała i wyniosła 4,06 ha; o 21% wzrosła liczba sprywatyzowanych lokali komunalnych; o ok. 13% zmniejszyła się średnia cena metra powierzchni prywatyzowanych lokali użytkowych i wyniosła 5 451 PLN/m²
- Priorytet 2 – „Zapewnienie przedsiębiorcom przyjaznego otoczenia administracyjnego”: liczba wydanych decyzji na budowę (w tym w terminie ustawowym do 65 dni) nieznacznie, bo o 2,6% zmniejszyła się; o ponad 113% zwiększyła się liczba wydanych opinii inwestycyjnych przez Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu; liczba wejść na stronę internetową www.msp.krakow.pl „In-formator dla przedsiębiorcy” zwiększyła się o 22% i wyniosła 1 893 000 wejść; w ewidencji działalności gospodarczej w Krakowie zarejestrowano o ok. 1,5 % mniej przedsiębiorców
- Priorytet 3 – „Zapewnienie korzystnych warunków finansowych prowadzenia działalności gospodarczej”: liczba lokali użytkowych objętych ulgami czynszowymi wyniosła 281, co stanowi wzrost o ok. 98%; rzeczywista kwota obniżenia dochodów budżetu Miasta wynikająca ze stosowania ulg czynszowych dla lokali użytkowych wzrosła o 81% i wyniosła 1 616 434 PLN; na stronie internetowej: www.msp.krakow.pl opublikowano 15 informacji dotyczących źródeł wsparcia finansowego. Na realizację działań stanowiących pomoc publiczną gmina miasta Krakowa przeznaczyła kwotę 2 331 635 PLN – o ok. 12% mniej w stosunku do roku poprzedniego (działania: 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5)
- Priorytet 4 – „Wzrost konkurencyjności i potencjału krakowskich przedsiębiorstw”: o ok. 21% wzrosła liczba firm zarejestrowanych w bazie przedsiębiorców na stronie internetowej: www.msp.krakow.pl; o ok. 50% zwiększyła się liczba beneficjentów, którzy skorzystali z otwartych dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców sesji i seminariów informacyjnych
- Priorytet 5 – „Rozwój stałej i efektywnej współpracy władz miasta, przedsiębiorców i jednostek naukowo-badawczych”: czterokrotnie więcej osób (tj. 2 210) odwiedziło internetową zakładkę, na której umieszczono informacje o inkubatorach przedsiębiorczości i parkach technologicznych; zwiększyła się liczba inkubatorów, swoją działalność rozpoczął Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie

Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Krakowie” za 2010 rok znajduje się na stronie internetowej: www.msp.krakow.pl/article/id/3971

VI.9. Turystyka

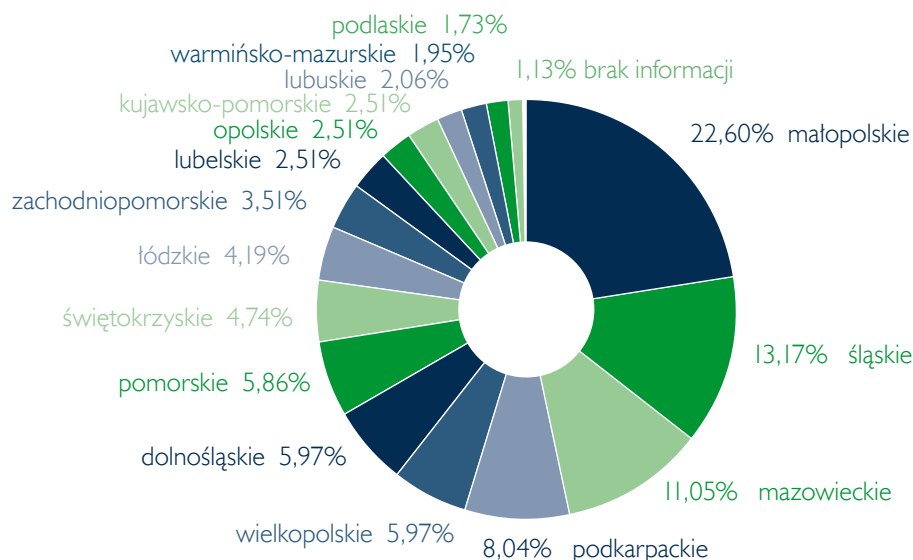
W 2010 roku liczba osób odwiedzających Kraków wzrosła aż o 11,6%, a liczba turystów o 3,4%. Wzrost poszczególnych kategorii turystów dotyczył przede wszystkim turystów krajowych. Związane jest to zapewne z sytuacją pogodową w kwietniu, kiedy duży wpływ na transport miał wybuch wulkanu na Islandii, oraz z tragicznymi wydarzeniami w Smoleńsku. Liczba odwiedzających jak i turystów zagranicznych utrzymywała się prawie na niezmiennym poziomie.

Tabela VI.28. Przyjazdy do Krakowa w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Odwiedzający Kraków ogółem, z tego:	7 450 000	7 300 000	8 150 000
krajowi	5 300 000	5 200 000	6 050 000
zagraniczni	2 150 000	2 100 000	2 100 000
Turyści w Krakowie ogółem, z tego:	6 000 000	5 850 000	6 050 000
krajowi	3 900 000	3 900 000	4 050 000
zagraniczni	2 100 000	1 950 000	2 000 000

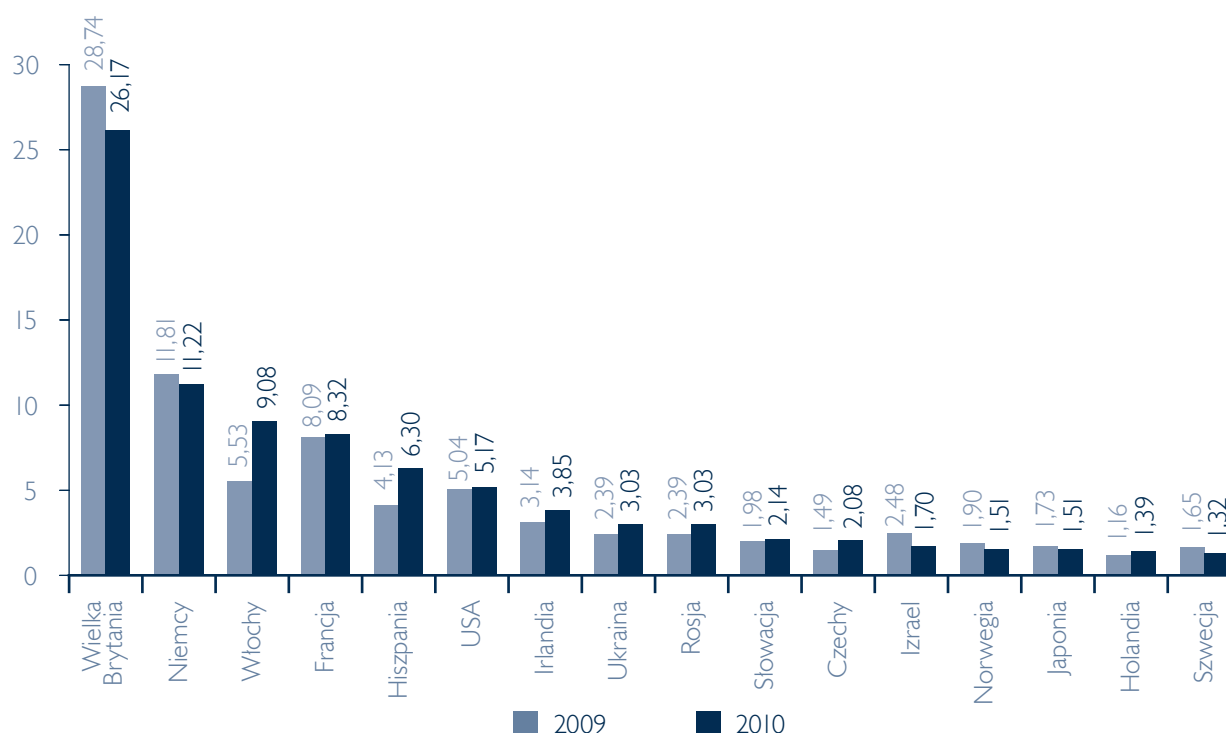
Źródło: *Ruch turystyczny w Krakowie w 2010 roku*, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Wykres VI.14. Struktura przyjazdów turystów krajowych do Krakowa z miejsc zamieszkania według województw w 2010 roku

Źródło: Opracowano na podstawie: *Ruch turystyczny w Krakowie w 2010 roku*, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Spośród badanych w Krakowie turystów krajowych, zdecydowanie przeważały osoby z województwa małopolskiego, śląskiego, mazowieckiego i podkarpackiego, które stanowiły prawie 55%, czyli o 3 pkt. proc. niż w roku ubiegłym. Nie zmieniła się również struktura województw, z których najrzadziej przyjeżdżali goście do Krakowa, czyli podlaskiego, warmińsko-mazurskiego, lubuskiego.

Wykres VI.15. Struktura przyjazdów cudzoziemców do Krakowa według wybranych państw w latach 2009-2010 (w %)

Źródło: Opracowano na podstawie: *Ruch turystyczny w Krakowie w 2009 roku*, *Ruch turystyczny w Krakowie w 2010 roku* – raporty opracowane przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Analiza kierunków przyjazdów przeprowadzona wśród obcokrajowców odwiedzających Kraków w 2010 roku wskazuje, że mapa przyjazdów nie zmieniła się. Miała miejsce natomiast zmiana wielkości udziału poszczególnych państw. Nadal najwięcej gości przyjechało z Wielkiej Brytanii (ponad 26%) – jest to spadek o 2 pkt. proc. Obecnie turyści z pierwszych 6 krajów w rankingu stanowią ponad 66% wszystkich gości, a w 2009 wartość ta osiągnięta była przy udziale 7 krajów. Z pozostałych państw, takich jak: Belgia, Kanada, Dania, Austria, Szwajcaria, Węgry, Portugalia, Korea Południowa, Chorwacja, Litwa, Australia odnotowano udział na poziomie od 1,2% do 0,06%.

Tabela VI.29. Środek transportu wykorzystywany przez turystów do przyjazdu do Krakowa w latach 2009-2010 (w %)

Środek transportu	2009		2010	
	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
Samolot	0,6	68,5	1,10	67,10
Autokar turystyczny	12,8	5,0	11,60	7,30
Samochód	49,2	10,	45,40	11,40
Pociąg	21,1	11,1	23,00	10,30
Przewozy regularne	15,6	2,9	17,50	2,50
Inny	0,2	0,8	0,50	0,80
Brak informacji	0,5	1,7	0,90	0,60

Źródło: *Ruch turystyczny w Krakowie w 2010 roku*, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Nieznacznie zmienił się udział poszczególnych środków transportu, które są wykorzystywane w trakcie dojazdu do Krakowa. Nadal środkiem transportu najczęściej wybieranym przez turystów zagranicznych jest samolot. Wzrósł udział transportu autokarami turystycznymi oraz samochodami osobowymi. W dużej mierze miało na to wpływ zamknięcie ruchu powietrznego spowodowane wybuchem wulkanu na Islandii. Należy podkreślić, że w 2010 roku nie zaobserwowano spadku wysokości wydatków ponoszonych przez odwiedzających Kraków.

Kwota średniego wydatku na osobę ponoszonego przez odwiedzających Kraków w 2010 roku uległa zwiększyła się w porównaniu z latami 2009 i 2008. Wzrost odnosił się tak do wydatków ponoszonych przez gości krajowych (o 13,33% w stosunku do 2009 roku i o 4,62% – do 2008 roku), jak i do zagranicznych (odpowiednio o 49,69% i o 42,67%). Większy przyrost dotyczył turystów zagranicznych. Największych wydatków dokonywali obywatele Kanady (ponad 2 tys. PLN na osobę), Turcji (ponad 1,6 tys. PLN na osobę), Norwegii (ponad 1,3 tys. PLN na osobę), Szwecji i Francji (ponad 1,2 tys. PLN na osobę), Wielkiej Brytanii (ponad 1,1 tys. PLN na osobę), Belgii (prawie 1,1 tys. PLN na osobę) oraz USA (ok. 1,0 tys. PLN na osobę). Wszystkie wymienione państwa, oprócz Stanów Zjednoczonych, przesunęły się jednocześnie w 2010 roku wyżej w hierarchii ze względu na wysokość kwot przeznaczanych na pobyt w Krakowie.

Rozmiary ruchu turystycznego w Krakowie oraz wysokość wydatków ponoszonych przez odwiedzających pozwalają szacować, że wpływy z turystyki wynosiły w 2010 roku około 3,5 mld PLN. Jest to o 34,62% więcej niż w roku ubiegłym i o 25% więcej niż w 2008 roku. W sumie, nie licząc 2007 roku, kwota ta była najwyższa z dotychczasowych w okresie prowadzonych badań. Zmieniły się główne cele przyjazdów do Krakowa. Obecnie aż 45,5% gości z zagranicy odwiedza Kraków w celu zwiedzenia zabytków, w 2009 roku było to tylko 35%.

Raport *Ruch turystyczny w Krakowie w 2010 roku*, przygotowany na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa przez Małopolską Organizację Turystyczną, znajduje się na stronie internetowej: http://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=19949

Tabela VI.30. Cele przyjazdów do Krakowa (w %)

Cel/motyw	2009		2010	
	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
Zwiedzanie zabytków	31,70	35,00	28,68	45,45
Wypoczynek	14,00	27,20	11,47	15,18
Odwiedziny krewnych lub znajomych	9,46	7,00	11,24	7,85
Sprawy służbowe (biznes)	7,00	4,20	3,62	3,84
Inny cel	12,98	1,20	9,13	1,32
Rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	4,58	6,00	8,45	12,14
Udział w kongresie, szkoleniu	5,32	8,80	4,67	4,64
Edukacja	2,92	3,10	4,00	2,05
Tranzyt	2,16	0,80	3,09	1,88
Zakupy	2,14	0,25	6,42	0,54
Udział w imprezie kulturalnej	3,06	1,80	2,94	1,52
Cel zdrowotny	1,76	0,40	4,15	0,54
Udział w zawodach sportowych	0,80	0,60	1,06	0,18
Odwiedziny miejsc rodzinnych	1,56	1,50	0,40	0,89
Turystyka aktywna (kwalifikowana)	0,44	0,80	0,53	0,36
Poznanie walorów przyrody	0,12	0,20	0,15	0,36
Brak informacji	0	1,15	0	1,26

Źródło: *Ruch turystyczny w Krakowie w 2010 roku*, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Tabela VI.31. Wykorzystanie turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w latach 2009-2010

	2009	2010	Wskaźnik zmian (2009=100)
Osoby korzystające ogółem, w tym:	1 340 420	1 512 363	112,8
turyści zagraniczni	688 871	770 243	111,8
Udzielone noclegi ogółem, w tym:	2 812 194	3 155 330	112,2
turyści zagraniczni	1 633 246	1 812 764	111,0
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (w %)	39,3	40,1	-
Wynajęte pokoje ogółem, w tym:	1 320 669	1 497 357	113,4
turytom zagranicznym	790 104	891 129	112,8
Stopień wykorzystania pokoi (w %)	47,4	49,3	-

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VI.32. Baza noclegowa Krakowa w latach 2009-2010

	2009		2010	
	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych
Hotele *****	8	1 693	10	1 752
Hotele ****	16	2 807	21	3 521
Hotele ***	73	6 280	74	6 552
Hotele **	22	2 260	22	2 088
Hotele *	5	576	5	576
Hotele w trakcie kategoryzacji	9	b.d.	4	b.d.
Motele	0	0	0	0
Domy wycieczkowe	1	50	1	63
Pensjonaty	7	175	7	168
Schroniska młodzieżowe	3	623	3	372
Campingi całoroczne (+ sezonowe)	1 (+2)	108 (+296)	3	108 (+296)
Zakłady uzdrowiskowe ¹	1	90	1	53
Baza pozahotelowa	377	12 438	380	12 450
Ogółem	525	27 396	531	27 999

¹ uzdrowisko Swoszowice

Źródło: baza pozahotelowa pozostająca w ewidencji UMK, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego – baza hotelowa

W 2010 roku krakowskie miejsca i instytucje turystyczne zostały docenione w następujących kategoriach:

- Centrum Informacji Turystycznej i Zakwaterowania JORDAN otrzymało Certyfikat Polskiego Systemu Informacji Turystycznej w kategorii 4****
- Rynek Główny znalazł się w dziesiątce europejskich placów miejskich, „które trzeba zobaczyć” w rankingu holenderskiego portalu turystycznego StedenTripper.com
- dwa campingi znalazły się w gronie laureatów konkursu na najlepszy polski camping „Mister camping 2010” organizowanego przez Polską Federację Campingu i Caravaningu. Camping „Clepardia” zdobył IV miejsce, a camping „Smok” został w konkursie wyróżniony
- Hotel Holiday Inn Kraków City Center zdobył nagrodę Quality Excellence Award 2010 za najwyższą jakość usług

Tabela VI.33. Formy podróży do Krakowa w latach 2009-2010 (w %)

Organizator (forma podróży)	2009		2010	
	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
indywidualnie	71,65	50,25	68,93	59,42
biuro podróży	1,90	25,45	1,40	22,38
zakład pracy	5,05	4,22	4,05	3,02
szkoła	5,59	4,46	3,48	2,25
parafia (kościół)	2,66	1,57	4,44	1,09
inne	13,15	14,05	17,70	11,84

Źródło: *Ruch turystyczny w Krakowie w 2010 roku*, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa

Tabela VI.34. Usługi turystyczne¹ w latach 2009-2010

	2009	2010
Liczba zarejestrowanych biur turystycznych ²	222	223
Liczba pilotów wycieczek	5 661	5 977
Liczba przewodników turystycznych miejskich	1 102	1 162
Liczba przewodników turystycznych terenowych	875	873
Liczba przewodników turystycznych górskich beskidzkich	1 309	1 360
Liczba przewodników turystycznych górskich tatrzańskich	573	578

¹ na terenie całego województwa małopolskiego

² na terenie miasta Krakowa

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Podsumowanie

W 2010 roku:

- Wzrosła liczba podmiotów gospodarczych o 5%, spółek handlowych o 8,3% oraz spółek z udziałem kapitału zagranicznego o 4,8%
- Wzrosła liczba firm zarejestrowanych w Ewidencji Działalności Gospodarczej o 1,07%
- Odnotowano wzrost wielkości przychodów ze sprzedaży w jednostkach sektora przedsiębiorstw o 10,5%
- Przychody z całokształtu działalności w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 50 osób wzrosły o 1,2%
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw utrzymywało się na niezmiennym poziomie i wyniosło 195 800 osób, przy czym w wyniku zmiany sekcji PKD nastąpiła zmiana struktury zatrudnienia
- Wzrosła liczba osób bezrobotnych o 16,9% (wynosiła 18 722 osoby) oraz stopa bezrobocia rejestrowanego 0,5 pkt. proc. do poziomu 4,7%
- Łączna wartość inwestycji zagranicznych do 2010 roku osiągnęła 8,4 mld USD, z czego połowa w ciągu ostatnich 5 lat, z tego w sekcji PKD „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” 90 mln USD w latach 2005-2009
- Firmy z kapitałem zagranicznym oferowały 56,8 tys. miejsc pracy, a w sąsiednich gminach 9,9 tys.
- Do największych pracodawców należą: ArcelorMittal, CapGemini, Tesco, Metro AG, Philips Morris, Carrefour, IBM, Donnelley, Shell i Motorola
- Wzrosła liczba odwiedzających Kraków aż o 11,6% oraz liczba turystów o 3,4% i wynosiła odpowiednio 8 150 000, oraz 6 500 000
- Głównym celem podróży zarówno wśród turystów krajowych i zagranicznych było zwiedzanie zabytków
- Wzrosła liczba osób korzystających z obiektów zbiorowego zakwaterowania o 12,8%
- Turyści zagraniczni do Krakowa przybywali głównie samolotem poprzez indywidualną formę podróży, zaś krajowi samochodem i też na własną rękę

VII

SZKOLNICTWO WYŻSZE, NAUKA I POSTĘP TECHNOLOGICZNY

VII.1. Szkoły wyższe

VII.2. Polska Akademia Umiejętności

VII.3. Polska Akademia Nauk

VII.4. Instytucje badawczo-rozwojowe

VII.5. Jednostki współpracy naukowo-wdrożeniowej

VII.6. Klastry

VII.1. Szkoły wyższe

W 2010 roku studenci w Krakowie zdobywali wiedzę w 23 szkołach wyższych, w tym w 10 uczelniach publicznych i 13 niepublicznych.

W krakowskich szkołach wyższych łącznie studiowało 206 549 osób, z czego niemal 14 400 stanowili słuchacze studiów podyplomowych, a 5 000 – studiów doktoranckich (bez doktorantów PAN).

Wszystkie krakowskie uczelnie publiczne oraz pięć niepublicznych prowadziły studia magisterskie, natomiast w systemie nauczania pozostałych ośmiu niepublicznych szkół wyższych znalazły się wyłącznie studia licencjackie. Uczelnie techniczne (Politechnika Krakowska, AGH i Uniwersytet Rolniczy) kształciły w systemie studiów I stopnia: inżynierskich i licencjackich, jednolitych magisterskich oraz studiów II stopnia.

Prawie wszystkie krakowskie szkoły wyższe kształciły zarówno w trybie studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych (poza Wyższą Szkołą Ubezpieczeń oraz Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron, które prowadziły tylko studia zaoczne). Większość uczelni ma w swojej ofercie studia podyplomowe. Liczbę studentów, absolwentów oraz zatrudnienie w poszczególnych krakowskich szkołach wyższych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela VII.1. Studenci, absolwenci i nauczyciele akademicy w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Liczba studentów ¹			
w kraju	2 109 346	2 106 934	2 038 278
w Krakowie	210 046	212 015	206 549
udział Krakowa (w %)	9,96	10,06	10,13
Liczba absolwentów			
w kraju	420 900	436 549	474 552
w Krakowie ²	45 214	49 765	53 989
udział Krakowa (w %)	10,74	11,40	12,06
Liczba nauczycieli akademickich			
w kraju	100 137	101 561	101 627
w Krakowie	12 252	13 015	11 906
udział Krakowa (w %)	12,24	12,81	11,72

¹ w tym: studenci studiów podyplomowych i doktoranckich

² w tym: absolwenci studiów podyplomowych i doktoranckich

Źródło: Szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl/bdl)

Tabela VII.2. Studenci krakowskich publicznych szkół wyższych w roku akademickim 2010/2011

Uczelnia	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Uniwersytet Jagielloński	44 813	31 697	13 116
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	33 148	24 955	8 193
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	20 747	10 366	10 381
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	17 152	9 869	7 283
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	16 374	12 025	4 349
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	12 907	9 045	3 862
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	4 311	2 642	1 669
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	1 241	899	342
Akademia Muzyczna w Krakowie	670	602	68
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solskiego	170	170	0
Ogółem	151 533	102 270	49 263

Źródło: Szkoły wyższe

Tabela VII.3. Studenci krakowskich niepublicznych szkół wyższych w roku akademickim 2010/2011

Uczelnia	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	12 729	4 538	8 191
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	6 856	954	5 902
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	2 797	2 453	344
Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”	2 950	1 646	1 304
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	2 220	358	1 862
Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego	1 082	75	1 007
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera ¹	1 120	571	549
Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. Dietla	2 753	502	2 251
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	1 551	596	955
Wyższa Szkoła Zarządzania/Polish Open University ²	583	94	489
Wyższa Szkoła Handlowa ¹	318	55	263
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń ¹	349	0	349
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron ¹	282	0	282
Ogółem	35 590	11 842	23 748

¹ władze uczelni nie udostępniły danych, dane z Urzędu Statystycznego w Krakowie² liczba studentów dla całej uczelni, tzn. wraz z oddziałami w Warszawie, Krakowie i Legnicy (zajęcia odbywają się w różnych miastach)

Źródło: Szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VII.4. Studenci podyplomowi i doktoranci krakowskich uczelni w roku akademickim 2010/2011

Uczelnia	Studenci podyplomowi	Doktoranci
Uniwersytet Jagielloński	3 038	2 685
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	2 657	743
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	2 662	265
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	1 975	213
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	1 232	235
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	375	228
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	73	91
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	118	74
Akademia Muzyczna w Krakowie	50	85

Uczelnia	Studenci podyplomowi	Doktoranci
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solskiego	7	0
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	162	0
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	211	0
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	192	395
Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”	547	30
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	187	0
Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego	171	0
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera ¹	510	0
Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. Dietla	11	0
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	38	0
Wyższa Szkoła Zarządzania/Polish Open University	95	0
Wyższa Szkoła Handlowa ¹	0	0
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń ¹	71	0
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron ¹	0	0
Ogółem	14 382	5 044

¹ władze uczelni nie udostępniły danych, dane z Urzędu Statystycznego w Krakowie

Źródło: Szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VII.5. Absolwenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2009/2010

Uczelnia	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Uniwersytet Jagielloński	11 103	7 509	3 594
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	4 404	3 015	1 389
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	6 051	3 131	2 920
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	4 911	2 697	2 214
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	2 517	1 718	799
Uniwersytet Rolniczy im. H. Koffłataja	3 417	2 407	1 010
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	1 422	852	570
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	260	172	88
Akademia Muzyczna w Krakowie	171	160	11
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solskiego	45	45	0
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	3 123	1 390	1 733
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	1 549	277	1 272
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	654	578	76
Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”	747	376	371
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	549	82	467
Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego	259	34	225
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera	314	194	120
Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. Dietla	540	133	407
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	195	138	57
Wyższa Szkoła Zarządzania / Polish Open University	77	13	64
Wyższa Szkoła Handlowa ¹	84	22	62
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń ¹	123	0	123
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron ¹	56	0	56
Ogółem	42 571	24 943	17 628

¹ władze uczelni nie udostępniły danych, dane z Urzędu Statystycznego w Krakowie

Źródło: Szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VII.6. Absolwenci studiów podyplomowych i doktoranckich w roku akademickim 2009/2010

Uczelnia	Absolwenci studiów podyplomowych	Absolwenci studiów doktoranckich (liczba osób, które uzyskały stopień doktora)
Uniwersytet Jagielloński	1 615	278 (316)
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	2 351	97 (114)
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	2 189	49 (38)
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	1 571	43 (17)
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	1 144	29 (6)
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	381	37 (31)
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	26	2 (12)
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	20	20 (26)
Akademia Muzyczna w Krakowie	14	4 (4)
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solskiego	0	0 (1 ¹)
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	101	0 (4)
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	253	0 (6)
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	192	34 (35)
Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”	189	0 (1)
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	167	0 (0)
Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego	113	0 (0)
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera	475	0 (0)
Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. Dietla	18	0 (0)
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	31	0 (0)
Wyższa Szkoła Zarządzania / Polish Open University	50	0 (0)
Wyższa Szkoła Handlowa ²	0	0 (0)
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń ²	43	0 (0)
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron ²	0	0 (0)
Ogółem	10 943	593 (611)

¹ w trybie postępowania o uzyskanie stopnia doktora w dziedzinie sztuk teatralnych

² władze uczelni nie udostępniły danych, dane z Urzędu Statystycznego w Krakowie

Źródło: Szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VII.7. Zatrudnienie w krakowskich szkołach wyższych w latach 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Zatrudnienie ogółem, w tym:	22 125	21 092	22 037	21 308²
nauczyciele akademickcy	12 394	12 252	13 015	11 906³
profesorowie	2 099	1 411 ¹	1 427 ¹	1 394^{1,3}

¹ liczba pracowników z tytułem profesora (tzw. profesorów tytularnych, belwederskich); w poprzednich latach podawano także liczbę profesorów uczelnianych

² bez pracowników technicznych i administracyjnych Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. J. Tischnera, Wyższej Szkoły Handlowej, Wyższej Szkoły Ubezpieczeń oraz Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron – uczelnie te nie udostępniły danych nt. zatrudnienia

³ informacje nt. liczby profesorów oraz nauczycieli akademickich zatrudnionych w Wyższej Szkole Europejskiej im. ks. J. Tischnera, Wyższej Szkole Handlowej, Wyższej Szkole Ubezpieczeń oraz Wyższej Szkole Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron uzyskano z Urzędu Statystycznego w Krakowie

Źródło: Szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VII.8. Zatrudnienie w poszczególnych krakowskich szkołach wyższych w 2010 roku

Uczelnia	Ogółem	w tym:	
		kadra akademicka	w tym profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni
Uniwersytet Jagielloński	7 278	3 856	506
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	4 101	2 145	244
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	1 409	738	61
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	1 326	804	51
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	2 094	1 181	97
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kollątaja	1 432	761	121
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	631	325	20
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	399	275	53
Akademia Muzyczna w Krakowie	348	265	39
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solskiego	121	58	9
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	612	362	59
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	386	316	33
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	351	236	34
Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum”	295	219	22
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	53	29	3
Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego	50	38	5
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera	b.d. ¹	37 ²	4 ²
Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. Dietla	157	116	12
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	87	59	8
Wyższa Szkoła Zarządzania/Polish Open University	91	36	3
Wyższa Szkoła Handlowa	b.d. ¹	22 ²	7 ²
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń	b.d. ¹	18 ²	2 ²
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron	b.d. ¹	10 ²	1 ²
Ogółem	21 221	11 906	1 394

¹ władze uczelni nie udostępniły danych

² dane z Urzędu Statystycznego w Krakowie

Źródło: Szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VII.9. Liczba studentów na poszczególnych wydziałach w roku akademickim 2010/2011 roku

Uczelnia	Wydział	Liczba studentów
Uniwersytet Jagielloński	Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii	486
	Biologii i Nauk o Ziemi	2 735
	Chemii	1 213
	Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej	1 212
	Filologiczny	4 323
	Filozoficzny	4 624
	Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej	1 038
	Historyczny	2 590
	Lekarski	2 678
	Matematyki i Informatyki	1 214
	Nauk o Zdrowiu	2 052
	Polonistyki	2 100
	Prawa i Administracji	7 573
	Studiów Międzynarodowych i Politycznych	4 428
	Zarządzania i Komunikacji Społecznej	6 348
Studia Międzykierunkowe	199	

Uczelnia	Wydział	Liczba studentów
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	Górnictwa i Geoinżynierii	3 794
	Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej	2 147
	Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki	5 242
	Inżynierii Mechanicznej i Robotyki	3 356
	Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska	3 673
	Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska	3 056
	Inżynierii Materiałowej i Ceramiki	1 276
	Odlewnictwa	566
	Metali Nieżelaznych	1 048
	Wiertnictwa, Nafty i Gazu	1 384
	Zarządzania	3 069
	Paliv i Energii	1 273
	Fizyki i Informatyki Stosowanej	966
	Matematyki Stosowanej	684
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	Humanistyczny	1 156
	Międzywydziałowa Szkoła Inżynierii Biomedycznej	550
	Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych	6 901
	Finansów	5 486
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	Towaroznawstwa	1 342
	Zarządzania	7 018
	Humanistyczny	4 105
	Filologiczny	3 573
	Sztuki	511
	Pedagogiczny	5 045
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	Geograficzno-Biologiczny	2 006
	Matematyczno-Fizyczno-Techniczny	1 754
	Międzywydziałowe	158
	Architektury	1 787
	Fizyki, Matematyki i Informatyki Stosowanej	1 660
	Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej	1 321
	Inżynierii Lądowej	4 333
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	Inżynierii Środowiska	2 272
	Inżynierii i Technologii Chemicznej	1 130
	Mechaniczny	3 871
	Rolniczo-Ekonomiczny	2 522
	Leśny	1 405
	Hodowli i Biologii Zwierząt	1 354
	Inżynierii Środowiska i Geodezji	2 477
	Ogrodniczy	1 263
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	Inżynierii Produkcji i Energetyki	967
	Technologii Żywności	1 817
	Międzywydziałowe	499
	Wychowania Fizycznego i Sportu	1 622
	Turystyki i Rekreacji	1 783
	Rehabilitacji Ruchowej	906

Uczelnia	Wydział	Liczba studentów
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	Malarstwa	290
	Rzeźby	130
	Grafiki	300
	Architektury Wnętrz	203
	Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki	112
Akademia Muzyczna w Krakowie	Form Przemysłowych	199
	Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej	126
	Instrumentalny	447
	Wokalno-Aktorski	66
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solskiego	Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej	9
	Aktorski	128
	Reżyseria	42
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	Prawa i Administracji	2 878
	Stosunków Międzynarodowych	2 282
	Nauk Humanistycznych	1 896
	Politologii i Komunikacji Społecznej	649
	Ekonomii i Zarządzania	1 735
	Psychologii i Nauk o Rodzinie	774
	Architektury i Sztuk Pięknych	349
	Nauk o Bezpieczeństwie	1 383
Zdrowia i Nauk Medycznych	783	
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	Zarządzania i Informatyki	4 241
	Nauk Ekonomicznych i Społecznych	2 617
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	Filozoficzny	191
	Historii i Dziedzictwa Kulturowego	711
	Nauk Społecznych	797
	Teologiczny	1 098 ¹
Wyższa Szkoła Filozoficzno- -Pedagogiczna „Ignatianum”	Filozoficzny	785
	Pedagogiczny	2 165
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	Ekonomiczno-Informatyczny	2 220
Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego	Zamiejscowy w Krakowie	1 076
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera ³	Stosowanych Nauk Społecznych	1 120
Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. Dietla	Komunikacji Społecznej i Informatyki Stosowanej	777
	Humanistyki i Zdrowia	1 976
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	Kosmetologii i Fizjoterapii	1 551
Wyższa Szkoła Zarządzania/ Polish Open University	Zarządzanie ²	583
Wyższa Szkoła Handlowa ³	Zarządzanie ²	252
	Stosunki Międzynarodowe ²	66
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń ³	Finanse i Rachunkowość ²	349
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron ³	Administracja ²	282

¹ w tym: 316 studentów wydziału zamiejscowego w Tarnowie

² na uczelni nie ma wyodrębnionych wydziałów; podano kierunki kształcenia

³ władze uczelni nie udostępniły informacji, dane z Urzędu Statystycznego w Krakowie

Źródło: Szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela VII.10. Liczba studentów krakowskich szkół wyższych uczących się nowożytnego języka obcego w formie lektoratu w roku akademickim 2010/2011¹

Język	Liczba studentów uczących się języka
angielski	70 880
francuski	3 020
niemiecki	10 554
rosyjski	3 791
hiszpański	3 366
włoski	2 762
inny	1 904

¹ nie uwzględniono studentów Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. J. Tischnera, Wyższej Szkoły Handlowej, Wyższej Szkoły Ubezpieczeń oraz Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron – uczelnie te nie udostępniły danych

Źródło: Szkoły wyższe

Tabela VII.11. Miejsca w domach studenckich w roku akademickim 2010/2011

Uczelnia	Liczba akademików	Liczba miejsc własnych	Liczba miejsc wynajmowanych
Uniwersytet Jagielloński	11	4 843	250
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	20	8 872	6 423
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	2	832	180
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	4	702	400
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	4	2 262	0
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	4	1 653	280
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	2	670	0
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	1	182	175
Akademia Muzyczna w Krakowie	1	105	0
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solskiego	1	42	0
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	0	100	131
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	0	125	125
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	0	0	20
Ogółem	50	20 388	7 984

Źródło: Szkoły wyższe

VII.2. Polska Akademia Umiejętności

Polska Akademia Umiejętności (PAU) powstała jako Akademia Umiejętności w 1872 roku. Od początku rozwijała aktywną działalność na rzecz nauki polskiej. PAU jako gremium uczonych integruje przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych i twórczości artystycznej, odgrywając głównie rolę opiniotwórczą. Skupia uczonych i twórców z całej Polski oraz z zagranicy. Poprzez swoje Komisje rozwija wybrane dziedziny nauki.

Na koniec 2010 roku Polska Akademia Umiejętności liczyła 487 członków, w tym 152 czynnych, 154 korespondencyjnych i 179 zagranicznych oraz 2 honorowych.

Tabela VII.12. Struktura PAU w Krakowie

Wydział	Reprezentowane dyscypliny	Komisje wydziałowe
Wydział I Filologiczny	nauki filologiczne językoznawstwo historia piśmiennictwa historia sztuki	Komisja Filologii Klasycznej PAU Komisja Historii Sztuki PAU Komisja Kultury Słowian PAU Komisja Neofilologiczna PAU
Wydział II Historyczno-Filozoficzny	nauki prawne polityczne i społeczne historia nauki filozoficzne	Komisja Środkowoeuropejska PAU Komisja Wschodnioeuropejska PAU Komisja Prawnicza PAU Komisja Historii i Kultury Żydów PAU Komisja Prehistorii Karpat PAU Komisja Nauk Ekonomicznych PAU Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU Komisja Etnograficzna PAU
Wydział III Matematyczno-Fizyczno-Chemiczny	nauki matematyczne fizyczne chemiczne nauki techniczne	Komisja Astrofizyki PAU
Wydział IV Przyrodniczy	nauki biologiczne nauki o ziemi	Komisja Embriologii i Morfologii PAU Komisja Geoinformatyki PAU Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU Komisja Nauk Rolniczych Leśnych i Weterynaryjnych PAU
Wydział V Lekarski	nauki medyczne	
Wydział VI Twórczości Artystycznej	twórczość artystyczna	

Źródło: PAU w Krakowie

Komisje Międzywydziałowe PAU:

Komisja PAU do Badań Diaspory Polskiej

Komisja PAU „Fides et Ratio”

Komisja Filozofii Nauk Przyrodniczych PAU

Komisja Historii Nauki PAU

Komisja Nauk Technicznych PAU

Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych

Komisja Spraw Europejskich PAU

Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych PAU (Komisja zawiesiła działalność w 2008 roku)

Komisja Rozwoju Miasta Krakowa PAU i PAN

Komisja Etyki w Nauce PAU

Komisja Przyrodniczo-Medyczna z siedzibą we Wrocławiu

Komisja Antropologiczna PAU

Działalność naukowa

Działalność naukowa PAU w 2010 roku była realizowana przez:

- publikacje w „Rozprawach” oraz w nowej serii wydawniczej „Wykłady PAU” oraz innych seriach wydawniczych i czasopismach
- 11 wielkich międzynarodowych tematów badawczych z dziedziny humanistyki realizowanych w ramach Międzynarodowej Unii Akademii
- organizację ok. 30 konferencji międzynarodowych, krajowych i środowiskowych
- współpracę z Akademiemi Nauk: Słowacji, Węgier, Czech, Ukrainy, Słowenii, Rumunii, Austrii, Saksonii i Macedonii
- realizację 7 grantów badawczych finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz długoterminowy grant badawczy, finansowany przez Fundację Lanckorońskich
- wydawanie „Rocznika PAU”
- współorganizację „Roku Chopinowskiego” w Paryżu
- seminaria otwarte „Patriotyzm wczoraj i dziś”
- comiesięczne spotkania pn. „Kawiarnia Naukowa” poświęcone popularyzacji zdobyczy naukowych przez ich autorów
- wprowadzenie w 2010 roku nowej formy działalności w postaci spotkań naukowych dla adeptów nauk, pod kierownictwem prof. Andrzeja Szczeklika, a pod nazwą PAU-eczka

Działalność wydawnicza

Wydawnictwo Polskiej Akademii Umiejętności pracuje na jej potrzeby, tzn. wydaje prace prezentowane i referowane na posiedzeniach poszczególnych Wydziałów i Komisji PAU. Są to rozprawy naukowe powstałe w ramach programów objętych działalnością statutową PAU, wydawane źródła historyczne, pamiętniki, a także „Prace” poszczególnych Komisji naukowych PAU, dokumentujące posiedzenia naukowe i stanowiące ich dorobek naukowy.

W roku 2010 roku PAU wydała 61 publikacji, m.in. wspólnie z Grecką Akademią Nauk ważną książkę z dziedziny archeologii dotyczącą neolityzacji Europy. Począwszy od 2009 roku PAU wydaje w cyklu tygodniowym pismo internetowe „PAUza”, poświęcone problemom nauki.

Działalność biblioteczna

Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie – na koniec 2010 roku zbiory wynosiły 715 024 woluminów, w tym zbiory specjalne (starodruki, grafiki, mapy itp.) liczyły 167 588 sztuk, a druki – 547 466 sztuk. Elektroniczny katalog Biblioteki PAU i PAN zawiera 121 755 rekordów bibliograficznych. Zbiory biblioteki, a szczególnie: rękopisy, starodruki, ryciny, książki, czasopisma pokazywano na 7 wystawach w Muzeum Narodowym w Warszawie, Zamku Królewskim na Wawelu, Muzeum Śląskim w Katowicach, Muzeum Lubelskim, Muzeum Podlaskim w Białymstoku, Muzeum Historycznym Miasta Krakowa i Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie. W 2010 roku na wystawie ekslibrisów „Hic liber mihi est – ekslibrisy uczonych i instytucji nauki” zaprezentowano 278 ekslibrisów ze zbiorów Biblioteki. Własne publikacje i prace naukowe w 2010 roku prowadziło 14 pracowników Biblioteki.

Biblioteka Polska w Paryżu – powstała w 1838 roku, obecnie współwłasność PAU i Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu, administrującego Biblioteką. W zbiorach tej instytucji pod koniec 2010 roku znajdowało się 250 000 woluminów, w tym zbiorów specjalnych – 167 588 sztuk, a zbiorów kartograficznych – 4 000 egzemplarzy.

W 2010 roku w Bibliotece odbyły się dwie sesje naukowe, m.in. „Dziedzictwo Chopina od 1831 roku do naszych dni.” W związku z tym wydarzeniem wydane zostały ważne publikacje: *Chopiniana*, *Chopin. Przewodnik po zbiorach* i *Chopin i jego malarz*. Sesji towarzyszyła wystawa chopinianów (Biblioteka ma gabinet kompozytora, a ponadto z okazji roku jubileuszowego pozyskała fortepian Playela, na jakim grywał Chopin). Obchody chopinowskie, współfinansowane z grantu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP cieszyły się nad Sekwaną dużym powodzeniem.

Archiwum Nauki PAN i PAU

Celem statutowym Archiwum Nauki jest gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie i publikacja źródeł historii nauki i kultury. Zasób Archiwum Nauki stanowią materiały należące do państwowego zasobu archiwalnego (zgodnie z dokumentem powierzenia z dnia 6 marca 2002 roku wydanego PAN przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych) oraz należące do niepaństwowego zasobu archiwalnego, stanowiące własność PAU.

Zasób Archiwum podzielony jest na trzy działy. Pierwszy stanowią akta Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (1815-1872), Akademii Umiejętności (1872-1918) i Polskiej Akademii Umiejętności (od 1918 roku) oraz innych towarzystw i instytucji naukowych.

W drugim dziale znajdują się materiały archiwalne instytutów, zakładów, placówek PAN i Oddziału PAN w Krakowie (od 1952 roku).

Trzeci dział to spuścizny (223 zespoły archiwalne według stanu na koniec 2010 roku). Zawierają one najbardziej zróżnicowane i ciekawe archiwalia, obrazujące warsztat naukowy i życie prywatne uczonych. Gromadzone spuścizny obejmują bardzo szeroki zakres dziedzin – od humanistyki po nauki przyrodnicze i techniczne. Bardzo często występuje w nich dokumentacja pozaaktowa: fotografie, odznaczenia, rysunki, plany, pojedyncze eksponaty muzealne. Skatalogowanych jest ponad 15 846 fotografii. W dniu 31 grudnia 2010 roku stan zasobu archiwalnego wyniósł ok. 1 383,86 mb akt.

W Archiwum Nauki przechowywane są dwa specjalistyczne księgozbiory. Biblioteka Rozdolska Lanckorońskich podarowana PAU przez prof. Karolinę Lanckorońską, zawiera ok. 3 000 woluminów, w tym unikatowy zbiór kalendarzy staropolskich i broszur politycznych z XVII i XVIII wieku. Cenną pomoc dla korzystających z archiwaliów stanowią wydawnictwa źródłowe, biograficzne, słownikowe, encyklopedyczne oraz publikacje naukowe, zgromadzone w specjalistycznej bibliotece historyka nauki i kultury prof. Henryka Barycza, uzupełniającej księgozbiór podręczny Archiwum. Stan księgozbioru w dniu 31 grudnia 2010 roku wyniósł 10 686 woluminów.

Popularyzacja zasobu Archiwum Nauki odbywa się przez:

- organizację ekspozycji z cyklu „W służbie nauki...”, poświęconych uczonym polskim. W 2010 roku ekspozycje poświęcono biografowi i bibliografowi Wiesławowi Bieńkowskiemu oraz geografowi i geologowi Jerzemu Smoleńskiemu. Wystawom towarzyszą sesje naukowe oraz seria wydawnicza
- organizację wystaw ukazujących bogactwo zasobu archiwalnego, na przykładzie materiałów pochodzących ze spuścizn polskich uczonych
- ekspozycje okolicznościowe, związane często z ważniejszymi wydarzeniami w krakowskim świecie nauki

Bieżące informacje są zamieszczone na stronie internetowej Archiwum Nauki: <http://www.archiwum-nauki.krakow.pl>

VII.2.1. Nagrody Naukowe im. Mikołaja Kopernika Fundacji Miasta Krakowa

Nagroda naukowa im. Mikołaja Kopernika została ustanowiona Uchwałą Nr XC/581/93 Rady Miasta Krakowa w dniu 9 lipca 1993 roku. Nagrodę przyznaje się związanym z nauką polską autorom wyróżniających się prac naukowych opublikowanych w pięcioleciu poprzedzającym termin przyznania nagrody, w dziewięciu kategoriach. Nagrodę przyznaje co pięć lat Polska Akademia Umiejętności, według przyjętego przez siebie regulaminu nagród. W posiedzeniach Komisji PAU do Spraw Nagrody Naukowej im. Mikołaja Kopernika Fundacji Miasta Krakowa biorą udział przedstawiciele Rady Miasta Krakowa i Urzędu Miasta Krakowa. Pierwsze nagrody zostały przyznane w roku 1995. W dniu 18 października 2010 roku podczas uroczystej sesji Rady Miasta Krakowa Nagrody Naukowe im. Mikołaja Kopernika Fundacji Miasta Krakowa otrzymali:

- w dziedzinie astronomii – zespół astrofizyków z Centrum Astronomicznego Mikołaja Kopernika Polskiej Akademii Nauk w składzie: dr hab. Tomasz Bulik, dr Jarosław Dyks, prof. dr hab. Włodzimierz Kluźniak, dr hab. Rafał Moderski, prof. dr hab. Bronisław Rudak, prof. dr hab. Marek Sikora, prof. dr hab. Andrzej Zdziarski – za prace opublikowane w renomowanych czasopismach o światowym zasięgu, stanowiące istotny wkład w poszerzenie wiedzy o najbardziej energetycznych procesach astrofizycznych, i w pogłębianie światowej kooperacji naukowej w zakresie astrofizyki
- w dziedzinie astronomii – dr hab. Michał Kokowski, prof. nadzw. Instytutu Historii Nauki PAN, za dzieło „Różne oblicza Mikołaja Kopernika – spotkania z historią interpretacji” stanowiące twórcze podsumowanie badań nad teorią Wielkiego Astronoma o bogatym kontekście filozoficznym
- w dziedzinie filozofii przyrody – prof. dr hab. Andrzej Kajetan Wróblewski za pionierskie w polskiej nauce, monumentalne i w pełni oryginalne dzieło „Historia fizyki od czasów najdawniejszych do współczesności”
- w dziedzinie geofizyki – prof. dr hab. Zbigniew Fajkiewicz, za wybitne i oryginalne dzieło „Grawimetria stosowana” stanowiące efekt własnych dokonań inżynieryjno-badawczych, o wielkich walorach poznawczych oraz dydaktycznych
- w dziedzinie medycyny – prof. dr hab. Barbara Przewłocka, za odkrycia w wyjaśnianiu mechanizmu bólu neuropatycznego, wyrażające się szeregiem publikacji w renomowanych czasopismach o światowym zasięgu, stanowiące istotny postęp w badaniach medycznych
- w dziedzinie prawa – prof. dr hab. Karol Weitz, za wybitne osiągnięcia badawcze w dziedzinie postępowania cywilnego, zwłaszcza międzynarodowego i europejskiego, udokumentowane szeregiem publikacji o istotnym znaczeniu dla interpretacji i stosowania norm prawnych

VII.3. Polska Akademia Nauk

Oddział Polskiej Akademii Nauk (PAN) w Krakowie powstał w celu integrowania krakowskiego środowiska naukowego, inicjowania badań naukowych oraz wdrażania ich wyników. W 2010 roku Oddział Polskiej Akademii Nauk w Krakowie liczył 57 członków, w tym 37 rzeczywistych i 18 korespondentów.

Tabela VII.13. Liczba uczonych Oddziału PAN w Krakowie w poszczególnych działach nauki w 2010 roku

Dział nauki	Liczba uczonych – członków Oddziału	Liczba uczonych – członków komisji naukowych
Nauki społeczne	6	486
Nauki biologiczne	10	36
Nauki matematyczno-fizyczno-chemiczne	12	-
Nauki techniczne	6	241
Nauki rolnicze i leśne	3	50
Nauki medyczne	10	40
Nauki o ziemi i górnictwo	10	180
Nauki interdyscyplinarne	-	50
Ogółem	57	1 089

Źródło: PAN Oddział w Krakowie

Struktura krakowskiego oddziału PAN obejmuje wydziały, wyłonione w ich ramach komisje oraz komitety problemowe i naukowe. Więcej informacji na temat Oddziału PAN w Krakowie znajduje się na stronie internetowej: <http://www.pan.pl>

Tabela VII.14. Struktura Oddziału PAN w Krakowie w 2010 roku

Wydział I Nauk Społecznych	Komisja Archeologiczna Komisja Etnograficzna Komisja Historyczna Komisja Historycznoliteracka Komisja Językoznawstwa Komisja Nauk Ekonomicznych i Statystyki Komisja Nauk Organizacji i Zarządzania Komisja Nauk Pedagogicznych Komisja Nauk Prawnych Komisja Nauk Psychologicznych Komisja Orientalistyczna Komisja Prasoznawcza Komisja Słowianoznawstwa
Wydział II Nauk Biologicznych	Komisja Biologiczna
Wydział III Nauk Matematycznych, Fizycznych i Chemicznych	–
Wydział IV Nauk Technicznych	Komisja Budownictwa Komisja Elektrotechniki, Informatyki i Automatyki Komisja Mechaniki Stosowanej Komisja Metalurgiczno-Odlewnicza Komisja Motoryzacji Komisja Nauk Ceramicznych Komisja Urbanistyki i Architektury
Wydział V Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych	Komisja Nauk Rolniczych i Leśnych Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi
Wydział VI Nauk Medycznych	Komisja Historii i Filozofii Medycyny Komisja Nauk Medycznych
Wydział VII Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych	Komisja Geodezji i Inżynierii Środowiska Komisja Gospodarki Wodnej Komisja Nauk Geograficznych Komisja Nauk Geologicznych Komisja Nauk Mineralogicznych
Jednostki interdyscyplinarne	Komisja Ergonomiczna Komisja Ochrony Zdrowia Społecznego Ośrodek Dokumentacji Fizjograficznej

Źródło: PAN Oddział w Krakowie

Tabela VII.15. Placówki PAN w Krakowie

Nazwa	Adres siedziby/adres strony internetowej
Archiwum Nauki PAN i PAU	ul. św. Jana 26 www.archiwum-nauki.krakow.pl
Biblioteka Naukowa PAU i PAN	ul. Sławkowska 17 www.biblioteka.pau.krakow.pl
Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Krakowie	ul. Sławkowska 17 www.archo.pan.krakow.pl
Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN	ul. Lubicz 46 www.ib-pan.krakow.pl
Instytut Farmakologii PAN	ul. Smętna 123 www.if-pan.krakow.pl
Instytut Fizjologii Roślin im. F. Górskiego PAN	ul. Niezapominajek 21 www.ifr-pan.krakow.pl
Instytut Fizyki Jądrowej PAN im. H. Niewodniczańskiego	ul. W. Radzikowskiego 152 www.ifj.edu.pl
Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN	ul. J. Wybickiego 7 www.min-pan.krakow.pl
Instytut Języka Polskiego PAN	al. A. Mickiewicza 31 www.ijp-pan.krakow.pl
Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN	ul. Niezapominajek 8 www.ik-pan.krakow.pl

Nazwa	Adres siedziby/adres strony internetowej
Instytut Matematyczny PAN	ul. św. Tomasza 30 www.impan.gov.pl
Instytut Mechaniki Górotworu PAN w Krakowie	ul. W. Reymonta 27 www.img-pan.krakow.pl
Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. A. Krupkowskiego PAN	ul. W. Reymonta 25 www.imim.pl
Instytut Ochrony Przyrody PAN	al. A. Mickiewicza 33 www.iop.krakow.pl
Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt w Krakowie	ul. Sławkowska 17 www.isez.pan.krakow.pl
Obserwatorium Sejsmologiczne Instytutu Geofizyki PAN	Sąsław 89
Ośrodek Badawczy w Krakowie Instytutu Nauk Geologicznych PAN	ul. Senacka 3 www.ing.pan.pl
Pracownia Instytutu Sztuki PAN	al. J. Słowackiego 46 www.ispan.pl
Pracownia Języka Prasłowiańskiego Instytutu Sławiastyki PAN	al. A. Mickiewicza 31 www.ispan.waw.pl
Pracownia Krakowska Instytutu Historii Nauki PAN	ul. św. Jana 22 www.ihpan.waw.pl
Pracownia Słownika Historyczno-Geograficznego Małopolski w Średniowieczu	ul. Sławkowska 17 www.ihpan.edu.pl
Zakład Bibliografii Bieżącej	ul. Sławkowska 17 www.ihpan.edu.pl/index.php?id=226
Zakład Geomorfologii i Hydrologii Gór i Wyżyn	ul. św. Jana 22 www.igipz.pan.pl
Zakład Polskiego Słownika Biograficznego	ul. Sławkowska 17 www.ihpan.edu.pl/index.php?id=223

Źródło: PAN Oddział w Krakowie

W 2010 roku Oddział PAN w Krakowie wspólnie z wyższymi uczelniami współorganizował sympozja i konferencje międzynarodowe. Najważniejsze z nich to:

- XVII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Infrastruktura i Środowisko”
- XXVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Wpływ kryzysu na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz zmiany struktur przestrzennych przemysłu i usług”
- „Central European Symposium on Building Physics” połączone z „X International Research-Technical Symposium on the Problems of Designing, Construction and Use of Low Energy Housing ENERGODOM 2010”
- Międzynarodowa konferencja „Oriental Languages in Translation IV”
- XIX Międzynarodowe Sympozjum „International Symposium of Polish Network of Molecular and Cellular Biology” UNESCO/PAU

W 2010 roku wydanych zostało 12 publikacji naukowych, w tym również obcojęzycznych.

VII.4. Instytucje badawczo-rozwojowe

VII.4.1. Instytuty badawcze

Zgodnie z Ustawą o instytutach badawczych z 30 kwietnia 2010 roku (Dz. U. z 2010 r., Nr 96, poz. 618) jednostki badawczo-rozwojowe zostały przekształcone w instytuty badawcze.

Instytuty badawcze są państwowymi jednostkami organizacyjnymi, wyodrębnionymi pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzącymi badania naukowe i prace rozwojowe ukierunkowane na ich wdrożenie i zastosowanie w praktyce. Instytuty badawcze tworzone są przez Radę Ministrów, na wniosek ministra właściwego ze względu na planowaną działalność instytutu. Instytucje te mogą być przekształcane w instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, wcielane do istniejących instytutów PAN oraz włączane do uczelni publicznych. Zgodnie z ustawą instytuty badawcze mogą także współpracować w ramach centrów naukowo-przemysłowych.

Instytuty badawcze są reprezentowane przez Radę Główną Instytutów Badawczych, której celem jest reprezentowanie jednostek w kontaktach z władzami państwowymi i samorządowymi oraz organizacjami gospodarczymi, współdziałanie z organami rządowymi i pozarządowymi realizującymi politykę naukowo-techniczną, określanie wspólnych problemów środowiska instytutów badawczych i oddziaływanie na życie publiczne w celu rozwiązywania tych problemów.

Instytuty mogą także podlegać komercjalizacji lub prywatyzacji. Podstawą działania sprywatyzowanych instytutów staje się prawo handlowe, zostają one wyłączone spod ustawy o instytutach badawczych.

Główne instytuty badawcze działające w Krakowie w 2010 roku:

Instytut Nafty i Gazu (www.inig.pl)

Instytut posiada bogaty dorobek naukowy oraz legitymuje się licznymi rozwiązaniami wdrożonymi w górnictwie naftowym, gazownictwie, a także w przemyśle rafineryjnym i petrochemicznym. Działalność Instytutu obejmuje m.in.: oceny perspektyw poszukiwawczych ropy naftowej i gazu ziemnego, poszukiwania i eksploatację złóż węglowodorów, magazynowanie, transport, dystrybucję i użytkowanie gazu ziemnego, ropy naftowej i produktów naftowych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz ochronę środowiska w przemyśle naftowym i gazowniczym.

Instytut Odlewnictwa (www.iod.krakow.pl)

Instytut świadczy usługi dla przemysłu odlewniczego, innych branż przemysłu, instytucji i urzędów oraz partnerów zagranicznych. Działalność Instytutu obejmuje problematykę z zakresu odlewnictwa zarówno w dziedzinie badań podstawowych, jak i stosowanych, związanych z opracowywaniem nowych tworzyw oraz technologii odlewniczych. Instytut wykonuje także ekspertyzy oraz prowadzi doradztwo, realizowane przez wysoko wyspecjalizowaną kadrę naukową.

Instytut Rozwoju Miast (www.irm.krakow.pl)

Instytut prowadzi badania naukowe i projekty pilotażowe w dziedzinie gospodarki przestrzennej, kształtowania i ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, budownictwa i gospodarki nieruchomościami. Instytut Rozwoju Miast współpracuje z wieloma polskimi szkołami wyższymi, instytutami naukowymi, ekspertami prywatnymi oraz partnerami (instytucjami i uczelniami) zagranicznymi. Ponadto jest Polskim Punktem Kontaktowym Europejskiej Sieci Wiedzy o Miastach (*European Urban Knowledge Network – E.U.K.N.*).

Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania (www.ios.krakow.pl)

Instytut specjalizuje się w obróbce wiórowej, ścierniej i erozyjnej oraz w metrologii technicznej, montażu i automatyzacji procesów wytwarzania. Zajmuje się technologią obróbki materiałów, projektowaniem i wykonawstwem obrabiarek i urządzeń montażowych, narzędzi, oprzyrządowania technologicznego, specjalnych maszyn i urządzeń pomiarowo-kontrolnych oraz aparatury badawczej. Wykonuje ekspertyzy techniczne maszyn i urządzeń. Prowadzi także certyfikację wyrobów i badania na rzecz certyfikacji.

Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy (www.izoo.krakow.pl)

Instytut jest jednym z największych polskich instytutów badawczych o zasięgu ogólnokrajowym. Przedmiotem jego działania jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie produkcji zwierzęcej i kształtowania środowiska rolniczego. Działalność ta jest ukierunkowana na bieżące i perspektywiczne potrzeby produkcji taniej i bezpiecznej żywności w warunkach przyjaznych dla zwierząt i środowiska, a także wykorzystanie zwierząt gospodarskich do celów biomedycznych.

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Budowy Urządzeń Chemicznych CEBEA (www.cebea.com.pl)

Ośrodek oferuje kompleksowe rozwiązanie problemu – od pomysłu, poprzez prace badawcze na własnych stanowiskach badawczych, konstrukcję, nadzór nad wykonawstwem, aż do uruchomienia urządzeń. Prowadzi działalność w branżach: aparatury chemicznej, maszyn i urządzeń procesowych, technologicznych urządzeń cukrowniczych, sprężarek i dmuchaw do powietrza i gazów, urządzeń ochrony środowiska, nowoczesnych systemów ogrzewania. Prowadzi ponadto ekspertyzy i konsultacje, pomiary atestacyjne, prace normalizacyjne, wdrożenia i nadzory, projektowanie i konstrukcję, badania i dobór materiałów.

W Krakowie działają także oddziały instytutów posiadających główną siedzibę poza Krakowem. Są to:

Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych – Oddział Szkła i Materiałów Budowlanych w Krakowie (www.immb.com.pl)

Oddział prowadzi prace badawczo-rozwojowe w zakresie poszukiwania, eksploatacji i racjonalnego wykorzystania surowców naturalnych, doskonalenia technologii produkcji mineralnych materiałów budowlanych oraz zagospodarowania odpadów przemysłowych i komunalnych w technologiach materiałów budowlanych. Prowadzi także badania dotyczące właściwości surowców naturalnych, odpadów przemysłowych oraz materiałów budowlanych. Oddział prowadzi badania naukowe, usługi badawcze, działalność doświadczalną, szkoleniową, wdrożeniową, a także normalizacyjną, certyfikacyjną, opiniodawczą, doradczą oraz produkcyjną.

Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Oddział w Krakowie (www.onkologia.krakow.pl)

Centrum Onkologii prowadzi działalność naukowo-badawczą, diagnostyczno-leczniczą, profilaktyczną oraz dydaktyczną w zakresie rozpoznawania i leczenia nowotworów złośliwych, zajmuje się także epidemiologią onkologiczną. W ramach oddziału funkcjonuje 5 klinik i przychodnia przykliniczna, a także zakłady: Analityki i Biochemii Klinicznej, Fizyki Medycznej, Patologii Nowotworów, Radiobiologii Klinicznej, Radiologii i Diagnostyki Obrazowej, Radioterapii oraz Pracownia Epidemiologii.

Instytut Technologii Elektronowej w Warszawie – Oddział w Krakowie (www.ite.waw.pl/pl/info_ogolna.php)

Instytut jest jednym z wiodących polskich ośrodków naukowych w dziedzinie mikro- i nanotechnologii półprzewodnikowej. Prowadzi podstawowe i stosowane badania w dziedzinie elektroniki, fizyki i mikromechaniki półprzewodników.

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie – Oddział w Krakowie

(www.imgw.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=128&Itemid=65)

Oddział wraz z Zakładami: Prognoz Meteorologicznych, Systemów Wodnogospodarczych, Monitoringu i Modelowania Zanieczyszczeń oraz Biurem Prognoz Hydrologicznych i Ośrodkiem Teledetekcji Satelitarnej gromadzi i udostępnia wyniki pomiarów stacji hydrologiczno-meteorologicznych. Opracowuje i rozpowszechnia ogólne oraz lokalne prognozy długoterminowe i krótkoterminowe, prognozy specjalistyczne oraz ostrzeżenia o zagrożeniach pogodowych.

Państwowy Instytut Geologiczny, Oddział Karpacki w Krakowie (www.pigok.com.pl)

Oddział prowadzi badania geologiczne, geoekologiczne oraz wypełnia statutowe obowiązki służby geologicznej i służby hydrogeologicznej na obszarze swojego działania. Zakres zadań dotyczy: kartografii geologicznej i geologii regionalnej, geozagrożeń, hydrogeologii i geologii inżynierskiej, geoekologii i geologii gospodarczej oraz informacji geologicznej.

VII.4.2. Ośrodki badawczo-rozwojowe i jednostki równorzędne posiadające różne formy prawno-organizacyjne

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Górnictwa Surowców Chemicznych „CHEMKOP” Sp. z o.o. (www.chemkop.pl)

Obszary działalności Ośrodka to: górnictwo i ługownictwo soli, tworzenie podziemnych magazynów gazu i ciekłych węglowodorów w kawernach solnych, echometryczne pomiary kawern, specjalistyczne oprogramowanie komputerowe, geologia, hydrogeologia i geotechnika, miernictwo, problematyka ochrony środowiska, w tym: bezpieczne składowanie odpadów, likwidacja skażeń wód podziemnych i gruntowych, proekologiczne instalacje wytwórcze chloru. CHEMKOP jest zaangażowany w przedsięwzięcia o znaczeniu makroekonomicznym, ale swoją ofertę kieruje również do społeczności lokalnych i gmin, m.in. w dziedzinie ochrony środowiska, hydrogeologii czy gospodarki komunalnej. Podejmuje się realizacji pełnego zakresu prac – od fazy studialnej i koncepcyjnej, poprzez prace badawcze, rozpoznanie możliwości i warunków techniczno-ekonomicznych, projektowanie, transfer technologii, aż do nadzorowania realizacji i rozruchu.

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Mechanizacji Pakowania EMPAK (www.empak.pl)

EMPAK zajmował się projektowaniem i produkcją maszyn pakujących głównie dla przemysłu farmaceutycznego, spożywczego, kosmetycznego i chemicznego. Jedną ze specjalności zakładu było wytwarzanie zautomatyzowanych linii produkcyjnych wykonujących wiele operacji w jednym ciągu. Proponował również zróżnicowane funkcjonalnie pojedyncze maszyny automatyczne oraz półautomaty.

Z dniem 1 lipca 2009 roku Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Mechanizacji Pakowania EMPAK został włączony w struktury Instytutu Zaawansowanych Technologii Wytwarzania.

Centralny Ośrodek Chłodnictwa COCH w Krakowie Sp. z o.o. (www.coch.krakow.pl)

Ośrodek prowadzi prace naukowe i badawczo-rozwojowe w zakresie chłodnictwa, klimatyzacji i pomp ciepła oraz przystosowuje ich wyniki do wdrażania w praktyce. Zajmuje się projektowaniem i wykonywaniem instalacji, obiektów i urządzeń chłodniczych specjalnego przeznaczenia, pracami badawczo-rozwojowymi konstrukcji aparatów, pracami studialnymi, wydaje opinie i ekspertyzy, wykonuje badania doświadczalne, atestacje i certyfikacje.

Instytut Przemysłu Skórzanego w Łodzi, Oddział w Krakowie (www.ips.krakow.pl)

Instytut prowadzi działalność badawczo-rozwojową skierowaną na wspieranie polskiego przemysłu obuwniczego. Zakres prowadzonych badań obejmuje: technikę i technologię produkcji obuwia, materiały wierzchnie, spodowe i komponenty, kleje i inne materiały pomocnicze, gotowe obuwie, komfort oraz zdrowotność obuwia.

Zakład Higieny Weterynaryjnej

Do zadań Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Krakowie należy w szczególności:

- wykonywanie urzędowych badań zleconych przez Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, Powiatowych Lekarzy Weterynarii i Granicznych Lekarzy Weterynarii
- udzielanie konsultacji pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej oraz lekarzom wolno praktykującym
- wykonywanie zadań zleconych przez Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii oraz tematów badawczych zleczanych przez Państwowy Instytut Weterynaryjny

Zakład Higieny Weterynaryjnej w Krakowie może również prowadzić badania diagnostyczne nie należące do zakresu jego podstawowej działalności, zlecone przez osoby fizyczne lub prawne.

Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna (<http://ies.krakow.pl>)

Do zadań statutowych instytutu należy prowadzenie działalności na potrzeby wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania w dziedzinie nauk sądowych. Zadania realizowane są poprzez prowadzenie badań naukowych oraz opracowywanie ekspertyz i wydawanie opinii na zlecenie sądów, prokuratur oraz innych podmiotów uprawnionych do prowadzenia postępowań na postawie ustaw.

VII.5. Jednostki współpracy naukowo-wdrożeniowej

Jednostki współpracy naukowo-wdrożeniowej to umowne określenie instytucjonalnej formy współpracy między szkołami wyższymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi oraz podmiotami gospodarczymi działającymi w obszarze wysokich technologii. Stanowią one instrument transferu wiedzy i technologii oraz służą wymianie i integracji interdyscyplinarnej w zakresie badań. Działalność tych jednostek koncentruje się na pracach badawczych albo na wdrażaniu ich efektów i transferze technologii w ramach współpracy z podmiotami gospodarczymi.

Do tej kategorii zaliczane są: Centra Zaawansowanych Technologii, Centra Doskonałości oraz Centra Transferu Technologii. Centra badawczo-rozwojowe są również tworzone przez niektóre firmy.

VII.5.1. Centra Zaawansowanych Technologii

Centrum Zaawansowanych Technologii (CZT) to konsorcjum naukowe składające się z jednostek naukowych prowadzących badania o uznanym poziomie światowym oraz innych podmiotów działających na rzecz badań, prac rozwojowych oraz wdrożeń, podejmujące na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie (badania naukowe, prace rozwojowe), a także działalność innowacyjną z wykorzystaniem wyników tych badań lub prac. CZT prowadzi działalność o charakterze interdyscyplinarnym, służącą opracowaniu, wdrażaniu i komercjalizacji nowych technologii związanych z dziedzinami nauki uznanymi za szczególnie ważne dla gospodarki w założeniach polityki naukowej i innowacyjnej państwa.

W 2010 roku na terenie Krakowa działały m.in.:

Akademickie Centrum Naukowo-Technologiczne AKCENT Małopolska (www.akcent.malopolska.pl)

Konsorcjum zostało utworzone w listopadzie 2003 roku przez cztery krakowskie uczelnie wyższe: Uniwersytet Jagielloński, Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Uniwersytet Rolniczy oraz Politechnikę Krakowską. Koordynatorem konsorcjum jest Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu (CITTRU). Celem działania Centrum jest realizacja interdyscyplinarnego, wieloletniego programu badawczego i szkoleniowego oraz efektywne wdrażanie i komercjalizacja nowych technologii przez krakowskie uczelnie wyższe będące jego członkami. Działalność AKCENT-u ma wspierać rozwój gospodarki opartej na wiedzy i sprzyjać podnoszeniu konkurencyjności przedsiębiorstw.

Centrum Zaawansowanych Technologii Surowców i Paliw Węglowodorowych oraz Energii Odnawialnych SUPERGO

(www.inig.pl/CZT)

Konsorcjum naukowe utworzone zostało w listopadzie 2003 roku przez Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Instytut Fizyki Jądrowej PAN (Kraków), Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN (Kraków), Politechnikę Krakowską, Instytut Energetyki (Warszawa) oraz Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (Warszawa). Celem działania konsorcjum jest opracowanie, wdrażanie i komercjalizacja nowych technologii w gospodarce surowcami, paliwami węglowodorowymi i energiami odnawialnymi. Koordynatorem konsorcjum jest Instytut Nafty i Gazu.

Małopolskie Centrum Monitoringu i Atestacji Żywności (www.mcm.ar.krakow.pl)

Małopolskie Centrum Monitoringu i Atestacji Żywności zostało utworzone we wrześniu 2006 roku na Wydziale Technologii Żywności Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Jest to projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanego Programu

Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Celem działania Centrum jest polepszenie jakości bazy naukowo-badawczej regionu, dzięki czemu będzie możliwa intensyfikacja rozwoju gospodarczego w sektorze rolno-spożywczym oraz wzmocnienie powiązań pomiędzy sektorem naukowo-badawczym a sektorem przedsiębiorstw. Centrum oferuje zakładom przemysłu spożywczego Małopolski oraz rolnikom i producentom żywności nowoczesną aparaturę i szerokie możliwości badania produktów spożywczych i wszystkich rodzajów surowców pochodzenia rolniczego.

VII.5.2. Centra Doskonałości

Centra Doskonałości (CD) to jednostki naukowe bądź struktury organizacyjne prowadzące badania naukowe i rozwijające nowoczesne technologie na najwyższym światowym poziomie. Skupiają uczonych o wybitnych osiągnięciach badawczych, którzy w ramach współpracy międzynarodowej prowadzą wspólne projekty badawcze i technologiczne, podejmują bliską współpracę z przemysłem oraz prowadzą działalność szkoleniową i edukacyjną. Podstawę CD musi stanowić uznana jednostka badawcza (np. placówka PAN, uczelnia wyższa lub jednostka badawczo-rozwojowa). Naukowcy działający w ramach CD powinni realizować zarówno projekty z zakresu badań podstawowych, jak i stosowanych oraz uczestniczyć we wdrożeniach innowacyjnych technologii.

W 2010 roku w Krakowie działały m.in.:

- CD Nowych Technologii Komputerowych Metalurgii i Inżynierii Materiałowej „CEKOMAT” (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie)
- CD Centrum e-learningu (CEL) (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie)
- CD COCAFTEC dla zaawansowanych technologii odlewniczych (Instytut Odlewnictwa)
- CD Zakład Ergonomii Katedry Medycyny Pracy i Chorób Środowiskowych Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego
- CD Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego
- CD Krakowskie Centrum Badań Katalizy Molekularnej i Układów Koloidalnych – CATCOLL
- CD Krakowskie Centrum Badawcze Inżynierii Jonowej IONMED (Instytut Fizyki Jądrowej PAN)
- CD ADREM (Instytut Fizyki Jądrowej PAN)
- Krakowskie Centrum Telemedycyny i Medycyny Zapobiegawczej
- NANOSAM – Centrum Badań Układów Nanoskopowych i Zaawansowanych Materiałów w Instytucie Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

VII.5.3. Centra Transferu Technologii

Centrum Transferu Technologii jest zróżnicowaną organizacyjnie grupą nienastawioną na zys jednostek doradczych, szkoleniowych i informacyjnych realizujących programy wsparcia transferu i komercjalizacji technologii i wszystkich towarzyszących temu zadań. Do zadań tych należy np. tworzenie baz danych i rozwijanie sieci współpracy między światem nauki i gospodarki, identyfikacja potrzeb innowacyjnych podmiotów gospodarczych oraz popularyzacja, promocja i rozwój przedsiębiorczości technologicznej.

W 2010 roku w Krakowie działały m.in.:

Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu CITTRU (www.cittru.uj.edu.pl)

CITTRU zostało powołane na początku 2003 roku przez Uniwersytet Jagielloński. Zadaniem tej jednostki jest wspieranie transferu technologii, promocja przedsiębiorczości akademickiej oraz aplikowanie o fundusze na strategiczne inwestycje UJ, także te związane z rozwojem przedsiębiorczości.

Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej (www.transfer.edu.pl)

Jednostka została powołana do życia w 1997 roku. Od początku swej działalności wspiera innowacyjność regionu poprzez łączenie biznesu z nauką. Realizuje krajowe i międzynarodowe projekty związane z rozwojem nauki i podnoszeniem konkurencyjności przedsiębiorstw.

Centrum Transferu Technologii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (www.ctt.agh.edu.pl)

Centrum Transferu Technologii AGH jest pozawydziałową jednostką organizacyjną powołaną w styczniu 2007 roku. Do jego zadań należy wspieranie procesów komercjalizacji i transferu innowacyjnych technologii i wiedzy oraz działalność w obszarach marketingu nauki w środowisku przedsiębiorców, ochrony własności intelektualnej oraz obsługi i finansowania transferu technologii.

Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (CTT) (www.ctt.ur.krakow.pl)

Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie jest ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną powołaną w 2009 roku. Do zadań CTT należy, w szczególności, prowadzenie działalności usługowej, doradczej, informacyjnej, szkoleniowej i promocyjnej w zakresie ochrony własności intelektualnej, transferu technologii, przedsiębiorczości i stymulowania innowacyjności oraz ochrona własności intelektualnej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Centrum prowadzi również obsługę logistyczno-prawną naukowców zagranicznych w ramach Regionalnego Centrum Informacji oraz wspiera inne jednostki tej uczelni w staraniach o środki z funduszy strukturalnych.

Centrum Transferu Technologii Fundacji Progress & Business (www.pbf.pl/ctt/pl/tt.php)

Fundacja Centrum Transferu Technologii Fundacji Progress & Business została założona w styczniu 1991 roku. Do podstawowych działań Centrum należą m.in.: inicjowanie i wspieranie projektów mających na celu efektywne wdrażanie osiągnięć naukowych i technologicznych w przemyśle, tworzenie wspólnej platformy wymiany doświadczeń, w tym organizację szkoleń, seminariów i konferencji w zakresie edukacji kadry menedżerskiej i finansowej, a także wspomaganie i realizacja projektów badawczych.

Centrum Innowacji, Transferu i Monitorowania Rozwoju Technologii Wytwarzania (www.ios.krakow.pl/CITiMRTW)

Centrum zostało utworzone w ramach projektu realizowanego ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (działanie 2.6 Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy). Działania Centrum sprzyjają rozwojowi innowacyjności przedsiębiorstw poprzez gromadzenie informacji o technologiach, udostępnianie przedsiębiorstwom zasobów informacji o technologiach oraz budowę sieci współpracy w regionie.

Centrum Transferu Technologii Medycznych Park Technologiczny Sp. z o.o. (CTTMPT) (www.ctt.krakow.pl)

CTTMPT utworzone zostało w kwietniu 2007 roku przez Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Krakowie. Misją CTTMPT jest wspieranie innowacji, współpraca z przemysłem, zwłaszcza w branży medycznej i farmaceutycznej, zarządzanie prawami własności intelektualnej, a także pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania na projekty rozwojowe. Celem strategicznym CTTMPT jest stworzenie zaplecza technologiczno-naukowego w postaci Parku Technologicznego działającego przy Krakowskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II.

Europejskie Centrum Nowych Technologii i Innowacji Finansowych (www.europejskiecentrum.pl)

Fundacja „Europejskie Centrum Nowych Technologii i Innowacji Finansowych” została utworzona w sierpniu 2004 roku przez Wyższą Szkołę Zarządzania i Bankowości w Krakowie. Celem Fundacji jest m.in. wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i wzrostu innowacyjności w gospodarce, prowadzenie działalności na rzecz poprawy dostępności przedsiębiorców do zewnętrznych źródeł finansowania, wspieranie rozwoju instytucji otoczenia biznesu, organizacji samorządowych i pozarządowych oraz propagowanie i wspieranie transferu wiedzy.

VII.5.4. Centra badawczo-rozwojowe firm

Atrakcyjność inwestycyjna Krakowa, a zwłaszcza dostępność wysoko wykwalifikowanej kadry sprawia, że międzynarodowe koncerny lokują tutaj swoje ośrodki badawczo-rozwojowe.

W 2010 roku na terenie Krakowa działały m.in.:

- Centrum Badawcze ABB
- Centrum Oprogramowania Motorola
- Centrum Techniczne Delphi
- Laboratorium Oprogramowania IBM
- Centrum badawczo-rozwojowe Pliva
- Centrum badawczo-rozwojowe Google
- DreamLab Onet.pl Centrum Badań i Rozwoju
- Europejskie Centrum Rozwoju Oprogramowania Sabre
- Centrum badawczo-rozwojowe grupy Deltavista
- Centrum rozwoju oprogramowania i badań Eletttric80
- Centrum technologiczne Volantis Systems
- Centrum rozwoju oprogramowania Gtech Corp
- Centrum badawczo-rozwojowe Apriso
- FQS Poland Sp. z o.o. (grupa Fujitsu)
- EC Engineering Sp. z o.o.

VII.6. Klastry

Klaster przemysłowy to przestrzennie skoncentrowana grupa przedsiębiorstw, instytucji i organizacji powiązanych siecią pionowych i poziomych zależności, często o charakterze nieformalnym, która poprzez skupienie szczególnych zasobów pozwala osiągnąć tym podmiotom trwałą przewagę konkurencyjną.

Charakterystyczną cechą klastrów jest to, że podmioty w nich skupione (przedsiębiorstwa, uczelnie, jednostki badawczo-rozwojowe) konkurują ze sobą, ale jednocześnie współpracują w tych obszarach, gdzie możliwe jest wyzwolenie efektów synergicznych działań (np. wspólne prace badawczo-rozwojowe). Konkurencja nie wyklucza wzajemnych, korzystnych interakcji z innymi firmami, a może stać się motorem ich rozwoju.

W 2010 roku na terenie Krakowa działały m.in.:

Małopolski Klaster Technologii Informatycznych (www.klaster.krakow.pl)

Małopolski Klaster Technologii Informatycznych (MKTi) powołany został w lipcu 2006 roku. Misją przedsięwzięcia jest wspieranie rozwoju przemysłu IT jako branży regionalnej szansy Małopolski poprzez stworzenie sieci współpracy przedsiębiorstw, samorządu terytorialnego, uczelni wyższych i instytucji otoczenia biznesu. Partnerami projektu są m.in. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Uniwersytet Jagielloński, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Politechnika Krakowska oraz największe firmy informatyczne (m.in. Comarch, Ericpol Telecom, Sabre). Koordynatorem klastra jest Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie.

Klaster LifeScience Kraków (www.lifescience.pl)

Klaster został powołany w październiku 2006 roku jako wspólne przedsięwzięcie podmiotów publicznych i prywatnych celem wspierania rozwoju regionu Małopolski w dziedzinie nauk biomedycznych i przyrodniczych. Misją przedsięwzięcia jest m.in. wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności w obszarze LifeScience oraz tworzenie warunków do skutecznej komercjalizacji wyników prac badawczych i rozwojowych. Partnerami projektu są m.in. Uniwersytet Jagielloński, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Politechnika Krakowska, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Małopolski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Krakowa, oraz przedsiębiorstwa z branży farmaceutycznej i innowacyjne firmy biotechnologiczne. Koordynatorem klastra jest Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.

E-klaster Małopolski Klaster Informatyczny (www.eklaster.org)

E-klaster powstał w 2005 roku z inicjatywy środowisk reprezentujących MŚP oraz samorządowców i naukowców z województwa małopolskiego. E-klaster koncentruje swoje działania na projektach ukierunkowanych na rozwój i aktywizację małopolskich firm IT z sektora MŚP. Główne obszary podejmowanych działań związane są z generowaniem zleceń komercyjnych i projektów z sektora B+R wraz z intensywnym rozwojem i kształtowaniem współpracy sieciowej oraz aktywną kampanią promocyjną produktów i usług oferowanych przez sieć partnerską i poszczególnych partnerów. Koordynatorem klastra jest Multimedia Communication Sp. z o.o.

Małopolsko-Podkarpacki Klaster Czystej Energii (www.klaster.agh.edu.pl)

Małopolsko-Podkarpacki Klaster Czystej Energii (MPKCE) został powołany w październiku 2006 roku. Jest to przedsięwzięcie ponadregionalne, obejmujące zasięgiem województwo małopolskie i podkarpackie. Misją MPKCE jest budowa platformy współdziałania przedsiębiorstw, samorządu, uczelni wyższych i instytucji otoczenia biznesu w celu pozyskania czystej energii do zapewnienia rozwoju społecznego w czystym i bezpiecznym środowisku. Główne działania klastra koncentrują się na badaniach naukowych, współpracy między partnerami i innymi instytucjami, edukacji i szkoleniach z zakresu efektywności energetycznej wykorzystania energii. Partnerami projektu są m.in. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Politechnika Krakowska, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Politechnika Rzeszowska. Koordynatorem klastra jest Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie.

Międzyregionalny Klaster Innowacyjnych Technologii MINATECH

Międzyregionalny Klaster Innowacyjnych Technologii MINATECH powołany został w 2008 roku w wyniku porozumienia samorządów województw: małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego oraz wyższych uczelni, przedsiębiorstw i instytucji otoczenia biznesu z południowo-wschodniej Polski. Jego celem jest poprawa jakości życia poprzez wykorzystanie nowych technik i technologii, głównie z dziedziny nanotechnologii i inżynierii biomedycznej oraz stworzenie sieci wymiany naukowej i wdrażania wyników badań w gospodarce. Koordynatorem klastra jest Politechnika Krakowska.

Europejskie Centrum Gier (www.sse.krakow.pl/pl/park-technologiczny/sieci-wspolpracy/europejskie-centrum-gier.html)

Europejskie Centrum Gier (ECG) powstało we wrześniu 2008 roku na terenie Krakowskiego Parku Technologicznego jako wspólna inicjatywa Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Krakowskiego Parku Technologicznego oraz firm związanych z przemysłem gier wideo. Celem przedsięwzięcia jest stworzenie nowoczesnego ośrodka technologii gier wideo w zakresie badań oraz wdrożeń, z zapewnieniem wzajemnych transferów wiedzy, środków i technologii. Działalność klastra koncentruje się m.in. na zapewnieniu dostępności wykwalifikowanych kadr na potrzeby firm branży gier wideo (w tym celu powstała Europejska Akademia Gier). Koordynatorem klastra jest Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

Krakowska Strefa Dizajnu (www.sse.krakow.pl/pl/park-technologiczny/sieci-wspolpracy/krakowska-strefa-dizajnu.html)

Krakowska Strefa Dizajnu powstała w kwietniu 2009 roku na terenie Krakowskiego Parku Technologicznego jako wspólna inicjatywa około 20 biur projektowych i architektonicznych, krakowskich uczelni (Akademia Sztuk Pięknych, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Politechnika Krakowska), Krakowskiego Parku Technologicznego, Miasta Kraków oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Celem przedsięwzięcia jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, budowanie nowych marek, produktów oraz innowacyjnych wzorów i technologii. W ramach projektu realizowane są zadania w zakresie badań, wdrożeń i promocji wzornictwa przemysłowego, grafiki użytkowej, architektury wnętrz, architektury oraz pozostałych dziedzin, które składają się na pojęcie „dizajnu”. Koordynatorem klastra jest Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o.

Klaster Przemysłów Kultury i Czasu Wolnego INRET (www.inret.pl)

Klaster Przemysłów Kultury i Czasu Wolnego INRET został powołany w czerwcu 2009 roku. Celem klastra jest promocja kultury, w tym przede wszystkim wspieranie twórczości i innowacyjności artystycznej we wszystkich dziedzinach i dyscyplinach sztuki oraz udzielanie pomocy przedsięwzięciom pobudzającym rozwój uczestnictwa i aktywności w kulturze i edukacji kulturalnej oraz wspomaganie inicjatyw służących ochronie dziedzictwa narodowego. Partnerami projektu są m.in. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Małopolski Instytut Kultury (Kraków), Krakowskie Biuro Festiwalowe, Muzeum Etnograficzne w Krakowie.

Podsumowanie

W 2010 roku:

- Zwiększyła się liczba studentów uczelni publicznych (o 2 321 osób), a zmniejszyła studentów uczelni niepublicznych (o 5 641 osób)
- Krakowskie szkoły wyższe ukończyło o 4 224 absolwentów więcej niż w 2009 roku
- Najliczniejsza grupa studentów – 70 880 osób – uczyła się języka angielskiego, a niemieckiego – 10 554 osoby
- Odnotowano spadek liczby doksztalających się na studiach podyplomowych